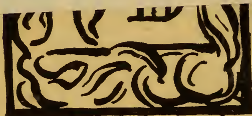
Ludvig Holberg
Det lykkelige
Skibbrud
1888

THE LIBRARY OF CONGRESS
1800

Ludvig Holberg

Det lykkelige Skibbrud.

Med Billede af V. Rosenstand.

Forlagsbureauet i Kjøbenhavn.

F.DM.

25 Øre.

25 Øres Udgave
af
Holbergs Komedier.

F. L. Liebenbergs Textrecension.

Med Illustrationer
af
W. Marstrand og V. Rosenstand.

Skjøndt der er henrundet mere end halvandet Aarhundrede, siden Ludvig Holberg med sine Komedier grundlagde den danske Skueplads, have de endnu intet tabt i Lunets Friskhed, men ere tvertimod blevne Folkets aandelige Eje i en stedse stigende Grad, endnu fuldt virksomme i deres Situationer og Replikers Komik, endnu i deres typiske Figurer gyldige Udtryk for nationale eller almenmenneskelige Karaktertræk. Aarhundredernes Omskiftelse i Smag og Tankegang have ikke stillet denne vor Literaturs banebrydende Digtning i Skygge.

Den af det Holbergske Samfund ved F. L. Liebenberg foranstaltede Udgave af Holbergs Komedier i 8 Bind er stemplet som en i alle Henseender tro og kritisk sanddru Kopi af Originaludgaven; dens Text danner i saa Henseende en Modsætning til alle andre, med mere eller mindre Vilkaarlighed, besørgede Udgaver. Den er med et Ord bleven „klassisk", et i sin Tid af Udgiveren udtalt Haab, som forlængst er gaaet i Opfyldelse. Til

5te Act, 10de Scene.

Rosiflengius iført den spanske Kappe.

Ludvig Holberg:

Det lykkelige Skibbrud.

Comoedie udi 5 Acter.

F. L. Liebenbergs Textrevision.

Med Billede af V. Rosenstand.

Forlagsbureauet i Kjøbenhavn.

(O. H. Delbanco. G. E. C. Gad. Jacob Hegel. C. C. Lose.)

Trykt hos Nielsen & Lydiche.

1888.

Hoved-Personerne i Comoedien.

Jeronymus.
Magdelone, hans Hustrue.
Leonora, hans Dotter.
Pernille, deres Pige.
Philemon, forloved med Leonora.
Henrich, hans Tienner.
Mag. Rosiflengius, Philemons Medbeyler.
Gottfried, Magisterens Tienner.
Leander, Leonoræ Broder.

ACTUS I.

Scen. 1.

Eleonora. Philemon.

Eleonora. Ach min hierte Philemon! jeg frygter, at dette vil faae et slet Udfald; min Stifmoders Had mod ham voxer meer og meer til, saa at, hvor nødig min Far vil bryde sit eengang giorte Ægteskabs-Løfte, saa kommer han dog til at giøre det.

Philemon. Allerkiæreste Jomfrue! saalænge I ikke bryder eders Løfte, saa kand alt andet ikke anfægte mig. Eders Stifmoders Misgunst kand ikke giøre andet end kaste os nogle smaa Stene i Veyen, som kand alleene hindre os, ikke at komme saa hastig til vor Ønskes Maal.

Eleonora. Men, kiære Philemon! efterdi I elsker mig saa høyt, hvorfor vægrer I eder da for at bruge de Midler, som alleene ere mægtige til at befordre eders Kierlighed?

Philemon. Ach Jomfrue! hvad har jeg forsømt? Bebreyd mig ikke saadant. I kiender jo mit Sind. I veed, at jeg er forhadet af alle Folk, alleene fordi jeg kalder enhver Ting med sit rette Navn, fordi min Mund svarer til mit Hierte, fordi jeg ikke kand sige, at jeg ærer den, som jeg hemmelig foragter, roser den, hvis Feyl jeg seer, og elsker den, som jeg i Hiertet hader. Skulde nu derfore de mange Kierligheds-Erklæringer, jeg har giort min Jomfrue, alleene bestaae i Ord, saa var hun den eneste

af alle, som jeg søgte at skuffe. Ach hav ikke slige Tanker om mig, allerkiæreste Jomfrue! Set hvilken Prøve paa mig, som eder lyster. Jeg setter all min Formue, mit Liv med Glæde udi Fare, naar jeg dermed kand bevise, at den Kierlighed, som jeg bær til hende, er ingen Sminke.

Eleonora. Men hvorfor søger J da ikke, kiære Philemon! at vinde min Stifmoders Gunst og at gaae den under Øyne, uden hvis Samtykke vor Kierlighed ikke kand lykkes? Hun er bleven ophidset imod jer, fordi J adskillige Gange har sagt hende sine Feyl; kand J ikke sagte for min Skyld føre et andet Mundheld og rose hende? Det koster jo intet.

Philemon. Byd mig, Jomfrue! at udøse mit Blod, det er mig mueligt, men ikke at forsværge min Natur i at flattere og rose et Menneske, der er sammensat af lutter Laster.

Eleonora. Men naar J giør det alleene, kiære Philemon! for at forfremme vor Kiærlighed?

Philemon. Jo større Interessen er, som driver mig dertil, jo større Dyd er det at holde Stand.

Eleonora. Ach jeg veed ikke hvad jeg skal kalde saadant.

Philemon. J vil maaskee udtyde det som en Koldsindighed; men = =

Eleonora. Jeg veed ikke hvad jeg skal kalde det. Vil J da heller forlade mig end tvinge jer til at gaae den Gamle under Øyne? Svar mig dertil.

Philemon. Allerkiæreste Jomfrue! frist mig ikke over min Formue.

Eleonora. Jo her er to Vilkor, hvoraf eet maa tages.

Philemon. Vor Lykke er jo ikke udi hendes Hænder.

Eleonora. Jo noget nær; thi min Fader lar sig regiere af hende.

Philemon. Ingen af dem er mægtig til at skille os ad, naar Jomfruens Kierlighed er bestandig, og elsker hun mig af Hiertet, saa styrker hun mig heller i mit

Forsæt ikke at gaae fra Dydens Vey, ikke ved Hyklerie at styrke Folk i deres Ondskab.

Eleonora. Ach jeg vil da ikke tale meer derom, men overlade dette til Himlens Forsyn. Men der kommer min Broder Leander.

Scen. 2.

Leander. Leonora. Philemon.

Leander. See skal jeg finde jer forliebte Folk her sammen?

Philemon. Hvad got Nyt, Monfrere?

Leander. Jeg har aldeles intet got Nyt. Jeg er bange for at det, som jeg længe har havt Mistanke til, engang vil hende. De mange Caresser, Mag. Rosiflengius idelig har giort til vor Stifmoder, have aldeles ikke staaet mig an; men jeg har giettet, at de sigtede til det, som jeg i Dag er kommen under Veyr med.

Eleonora. Ach ach, mit Hierte staaer op i min Hals.

Leander. Jeg kand ikke berette noget Vist; men det kand jeg alleene sige, at der er stor Venskab imellem vor Far og Magisteren. Jeg saae dem nyelig tale med stor Fortroelighed sammen, og hørte min Far sige disse Ord, da de skiltes ad: Vær forsikret, Hr. Magister! at jeg skal holde mit Løfte.

Eleonora. Ach jeg elendige Menneske, jeg tviler ingenlunde meer = =

Leander. Men der kommer min Far med vor Stif=Moder; det er best, Monfrere! at I gaaer til Side, at vi dis bedre kand udspionere deres Anslag.

Philemon gaaer bort.

Scen. 3.

Magdelone. Jeronimus. Leander. Leonora. Pernille.

Magdelone. I har aldrig villet troe mig, min Hierte! at der var saa meget Got hos den Mand.

Jeronimus. Nu har jeg befundet det, det er en

13. Caresser] Complimenter, Smigrerier.

allerkiæreste Mand. Han elsker mig ret i sit Hierte. Men see hvad bestiller I her? Holder I Geheym-Raad?

Leander. Nu kom jeg nyelig her, og fandt min Søster alleene.

Jeronimus. Og nu kommer jeg fra en god Ven, som talede med mig om din Søster. Det er ellers Skade, at den Mand skulde have den Skavank udi Ryggen.

Magdelone. Det vil aldeles intet sige; man skal ikke dømme et Menneske af det, som er udvortes.

Pernille. Det er min Troe sandt. Tilmed lader den Pukkel ham ikke ilde; den kand ogsaa have sin Nytte, thi den er saa spids, at om hans Hænder kom til Skade, saa kunde han i Nødsfald skrive Vers med Ryggen.

Magdelone. Holdt Munden, din Spotte-Fugl! og bebreyd ikke Folk det, som de ikke selv er Skyld udi.

Pernille. Mener Madamen, at han er fød saadan?

Magdelone. Hvad andet? Hvad som Himlen har skabt, er vel skabt.

Pernille. Ja han er min Troe vel nok skabt for en Pukkelrygget. Er han skabt saa, da er det ikke hans Skyld.

Magdelone. Det mener jeg og.

Pernille. Og er han ikke fød saaledes, saa bær han den dog med Berømmelse, saasom han har faaet den udi lovlig Embede, hvorudover samme Pukkel er ligesaa stor Zirat for ham, som en Blessure er for en Soldat.

Madelone. Hvad er det for Sladder? Hvad vil du sige dermed?

Pernille. Hvilken ærlig Mand, der sidder saa krum, og giør saa mange Vers om Dagen, kand nok faae saadan Pukkel paa Ryggen; thi der faaer jo ingen Hoppe Føl, ingen Hund Hvalp, ingen Kat døer, han giør jo Vers, dem til Berømmelse, naar man betaler ham derfor.

Magdelone. Du skal faae en U-lykke, din Akkermær! hvis du ikke spæger din Tunge.

Pernille. Men hvorfor tar Madamen sig den Mand saa hæftig an?

Jeronimus. Min Kone har Aarsag at tage hans Parti; thi jeg har udvaldt ham til min Svigersøn.

Eleonora. Ey, Papa!

Jeronimus. Blir du saa allarmered derover?

Eleonora. Hvad andet? Jeg kand jo ikke have to Mænd.

Jeronimus. Ney mit Barn! du skal kun have een, og det skal blive Mag. Rosiflengius.

Pernille. Det er min Troe en feed Karl at vælge ud til Svigersøn. Han maa lade sig høvle ret først, førend han prætenderer saadan velskabt Jomfrue.

Jeronimus. Holdt din Mund, Næse-Viis!

Eleonora. Vil I da, Papa! bryde det Løfte, som I har giort Philemon?

Jeronimus. Ja det vil jeg.

Eleonora. Jeg min Troe ikke.

Jeronimus. Det skal have gode Veye. Jeg vil ikke have den til Svigersøn, der ved Skrifter legger sig ud med hele Verden.

Leander. Det veed jeg ikke han nogen Tiid har giort.

Jeronimus. Jo jo, Magisteren har i Dag lagt ud for mig tydelig alle de got Folk, han har angrebet i sine Skrifter, og sagt mig, at i den sidste [Comoedie], hvoraf han er Autor jeg selv ikke er sparet. Jeg veed ikke, hvorudi Satyren bestaaer; thi jeg seer aldrig paa saadant Narrerie.

Pernille. Ey, hvilken Bagvaskelse! Jeg var paa Galleriet sidste Comoedie; men der blev min Troe ikke spillet uden om en gammel Hanrey, som lod sig tage ved Næsen af sin Kone. Hvordan kunde nu saadant passe sig paa Herren?

Jeronimus sagte. Gid du faae en U-lykke. Jeg veed ikke, om det er af Ondskab, hun saa taler.

Magdelone. Nok er det, vi veed, at han er et Skarn. Den daarligste Gierning, min Mand har giort sin Livs-Tiid, er at han har givet Løfte til saadan Karl.

Eleonora. Og mig synes, at det er min Far lidet anstændigt at bryde sine Løfter, som han hidindtil har holdet saa hellige.

Jeronimus. Jo denne Gang med jeres Permission skal jeg bryde mit Løfte.

Eleonora. Men han er ikke anderledes, end han var, da Forlovelsen skede.

Jeronimus. Det kand nok være; men jeg har nu allerførst faaet Oplysning om hans Væsen. Jeg kunde jo bringe mit Huus i U-lykke med at besvogre mig med en Person, der opvækker sig een Fiende efter en anden.

Eleonora. Hvilke Fiender opvækker han sig da?

Jeronimus. Spørsmaal! een, der skriver Skandskrifter som han.

Pernille. Han opvækker sig til Fiender ikke uden Giække, der have en ond Samvittighed, og mener, at alt hvad som siges, sigter paa dem. Men jeg skal bevise, at det er jer Magister, som giør Skandskrifter.

Magdelone. Det skal du aldrig i Evighed kunde bevise ham over.

Pernille. Jo min Troe skal jeg saa.

Magdelone. Det er en Mand, som bruger sin Pen til alles Berømmelse, og er ikke mægtig at dømme ilde om nogen.

Pernille. Og jeg skal bevise, at han giør lutter Skandskrifter.

Magdelone. Hvori bestaaer det?

Pernille. Det bestaaer derudi for Exempel: om jeg giorde Vers over Magisteren, og sagde, at han havde den beste Taille i Verden, hvad kunde man kalde det?

Magdelone. Det var spotte-viis.

Pernille. Men naar han giør Vers over Madamen, maler hende som den dydigste Matrone, og berømmer hendes Kierlighed mod hendes Stifbørn, hvad kalder man det?

Magdelone. Ach min hierte Mand! taaler I, at jeg saaledes skal bespottes af en lumpen Tienneste-Pige?

Jeronimus. Du skal ikke være en Time længer i mit Huus.

Pernille. Jeg havde min Troe længe siden forladt Huset, havde det ikke været for Jomfruens Skyld.

Det er af Nidkierhed for hendes Velfærd, at jeg taler saa frit.

Jeronimus. Og det er af Nidkierhed for hendes Beste, at jeg bryder mit Løfte, og vælger Magisteren til min Svigersøn.

Pernille. Han skal ikke faae hende, om han blev gal.

Jeronimus. Jeg troer, Pigen er rasende; hvem skal vel hindre det?

Pernille. Det skal jeg. Naturen har aldeles ikke dømt Jomfruen at gifte sig med saadan Pukkel-rygget Pedant. Fy for Fanden, han seer jo verre ud end Æsopus.

Magdelone. Fort paa Døren, din Taske!

Pernille. Gierne, Madam! men I maa vide, at jeg har 2 Aars Løn til Gode. Gaaer ud.

Jeronimus. Vi vil ikke agte, min Hierte! hvad hun siger; det er kun at lee af. Vi kand bilde os ind, at det er en Hund, som giøer; thi vi kand dog ikke skille os af med hende, efterdi hun har saa mange andre gode Dyder. Alt hvad vi vil giøre, det er at forbyde Leonora at omgaaes med hende. Hør, Leonora! jeg vil gandske ikke have, at du skal holde nogen Omgiængelse med denne Pige. Hun forfører dig.

Eleonora. Hun kand min Troe ikke forføre mig; thi jeg har besluttet, heller at lade mit Liv end at forlade Philemon.

Jeronimus. Og jeg har besluttet at giøre dig arveløs.

Eleonora. Deri vil jeg skikke mig.

Jeronimus. Er det ikke forskrækkeligt? Hvad siger I, Leander?

Leander. Jeg kand ikke andet end rose min Søsters Generositet.

Magdelone. Hillemænt, Generositet at sette sig op imod sine Forældre!

Leander. Besynderlig saadan Stifmoer, der elsker os saa høyt.

Jeronimus. Jeg tænkte nok det. Den stakkels

Kone er jer aldrig til Maade. Hun elsker jer alt for meget, I var ikke værd saadan Moer. Fort ind, jeg kand ikke see jer for mine Øyne.

Scen. 4.

Jeronimus og Magdelone.

Jeronimus. Hvad skal vi giøre ved dette, min Hierte? I seer, at mit hele Huus blir rebelsk.

Magdelone. I skal bruge de Midler og den Myndighed, en Far har at holde sit Huus i Tømme. Skulde Børn have deres egen Villie? De veed jo ikke hvad dem selv tienligt er. Tænk engang, udi hvilken Tilstand vi skulde bringe vort Huus, om Philemon blev vor Svigersøn. Man siger jo, at man skal kiende Folk paa dem, som de holde Venskab med.

Jeronimus. Jeg finder, at jer Tale er vel grundet, min Hierte! Men der kommer Mag. Rosiflengius.

Magdelone. Ach den allerkiæreste Mand! mit Hierte hopper i mig af Glæde, naar jeg seer ham.

Scen. 5.

Mag. Rosiflengius. Jeronimus. Magdelone.

Rosifleng i sort Habit med en liden Krave. Jeg glæder mig ved at finde min gunstige Herre med dydædle Frue her alleene.

Magdelone. Ach velkommen, Herr Magister! Nu stode vi og talede om ham.

Rosifleng. Jeg haaber, at det vár ikke andet end Got, saasom jeg veed, at deres Dydzirenhed er min Veninde, eller rettere at sige, min Patronesse og Velynderske.

Magdelone. Vi have ikke Aarsag til andet; thi Herr Magister har ladet see udi mange Ting, at han er vor Ven, talet og skrevet altiid til vor Berømmelse, saa at det er hans Godhed alleene at tilskrive, at jeg saa tit med Berømmelse er kommen i Trykken.

Rosifleng. Ingen Godhed, Eders Dydædelhed! men et Debitum, Pligt og Skyldighed. Eders Dydædelheds saavel som min gunstige Herres Soel-skinnende

Dyder giør alleene min ellers tynde Venam (at jeg skal tale poetice) eller ringe Skialdre-Geyst frugtbar; thi hvor saa mange Dyder udi eet Subjecto ere samlede og concentrerede, er det ingen Umage at skrive Vers; hvor en Achilles er at poeticere over, er ingen Konst at være Homerus. Vil jeg tale om Gudsfrygt, giver Eders Gunst saavel som Eders Dydzirenhed mig Vidtløftighed af Materie. Vil jeg tale om Fromhed, Sagtmodighed, Forstand, Ærlighed, da finder jeg, alle disse Dyder hos dem har fæstet Boelig og taget Sæde.

Jeronimus. Siig ikke det, min Herre! Der er dog mange, som tale ilde om os.

Rosifleng. Jeg veed det nok, Eders Gunstighed! og de maaskee, som I mindst har forskyldt det af. Jeg nævner ingen; thi det er mod min Natur at tale en Hund noget til Præjudice, end sige et Menneske.

Magdelone. Jeg veed nok hvem han mener; derfor har min Mand og jeg allerede slaaet ham af vore Tanker og i den Sted kast vore Øyne paa min Herre og udvælget ham at være vor Svigersøn.

Rosiflengius. Det er eders Godhed, ikke mine Fortienester, der bane mig Vey til saadan Lykke. Jeg haaber dog, at deres kiære Plante, jeg mener Jomfrue Dotter, skal befinde sig vel ved saadant. Jeg haver ingen Midler arvet efter mine kiæreste Forældre, det er sandt; men jeg takker dem og kysser deres Aske for god Education og Optugtelse. De har udi den grønne Ungdom ladet mig lære de Ting, hvorved jeg kand fortiene mit Brød; thi jeg var neppe 2 Gange 8 Vintre gammel, at jeg skal tale poetice, førend jeg havde sovet mange Nætter paa Parnasso hos de 9 Musæ og drukket af Hyppocrene Kilde, det er, giort Vers, brave Folk til Berømmelse, saa jeg nu lever rigelig af Poesien, og der er ingen Dag, jeg jo fortiener 10 Rdlr. derved. Da derimod Monsr. Philemon opvækker alles Had mod sig ved sine Skrifter, og saaer den Sæd, hvoraf Fiender opvoxe.

6-7. Eders Gunst saavel som Eders Dydzirenhed] I, gunstige Herre! saavel som I, dydzirede Madame!

Magdelone Hører I det, min hierte Mand? Vi havde været ilde opskiørtet, om vi havde faaet saadan en Karl til Svigersøn.

Rosiflengius. Derfor seer man slige Folk som han og hans Lige allevegne at være forhadt.

Magdelone. Og det ikke uden Aarsag; thi intet kand smerte got Folk meer end at see sig straffet og igiennemheglet af dem, som ingen Magt har dertil.

Jeronimus. Derfor undrer jeg mig over at visse Folk faaer Pension af store Herrer for saadant.

Rosiflengius. Min Herre! mange har Lyst til at lee paa andres Bekostning. De elsker derfor satyriske Skrifter og belønner Autor, skiønt de har slette Tanker om ham; ligesom man elsker og belønner Forræderie, men hader Forræderen.

Jeronimus. Jeg har alt nok, Hr. Magister! Jeg gav min Dotter ikke til den Mand, om han kunde veye hende op med Guld. Banker paa. Hey, Pernille!

Pernille kommer ind.

Jeronimus. Lad min Datter strax komme ind.

Scen. 6.

Jeronimus. Magdelone. Rosiflengius. Eleonora. Pernille.

Jeronimus. Min Dotter! Jeg har givet dig lidt Tiid til at udkaage din Galde og overveye hos dig selv hvad det er at sette sig op mod sine Forældre, der søger at afvende en U-lykke, som du selv vil styrte dig udi. See her er den brave Mand, jeg har foreslaaet, som er elsket af alle Folk, og er i Stand at underholde dig reputeerlig. Da derimod den anden er forhadet af alle, og maatte omkomme af Armod, hvis han ikke havde arvet nogle Midler. Hvad svarer du dertil?

Leonora græder.

Rosiflengius. Ach den ædle Siæl! saasnart hun hørte mine Dyder opregne, faldt hun i Graad. Græd

---

7-8. straffet . . . af dem, som ingen Magt har dertil] irettesat af dem, som ingen Myndighed har dertil.

ikke, allerkiæreste Nymphe! det er kun det Ringeste, som kand siges om mig.

Eleonora. Ach jeg elendige Menneske!

Rosiflengius. Hendes forrige Daarlighed klemmer hendes Hierte. Græd ikke, min Gudinde! Den vingede Gud Cupido har indskudt hende en skadelig Kierlighed, som har varet indtil nu, da endelig den udi Svane-Vogn agende Gudinde, jeg mener Venus, har befalet at læge Saaret igien, saa at hun er kommen til sig selv.

Pernille sagte. Det var jo Fandens eget Sprog; faaer jeg end een saadan Phrase til Livs, kommer jeg til at kaste min hele Froekost op.

Eleonora. Ach min hierte Papa! jeg beder om Forladelse, jeg faaer saa ont, jeg maa lidt ind.

Gaaer bort.

Rosiflengius sagte. Hvilken underlig Virkning dog Kierlighed har! Saa snart hun saae mig, faldt hun i Graad, og fik ont.

Jeronimus. Hvad gaaer af hende, Pernille?

Pernille. Jeg veed min Troe ikke hvad der gaaer af hende, thi jeg saae ikke hvad hun spisede til Froekost; men der vil gaae en Hob reven Øll og Brød af mig.

Jeronimus. Jeg forstaaer aldeles ikke hvad du vil sige.

Pernille. Det er let at forstaae; hvilken Jomfrue der seer saadan Karl, og hører ham tilligemed tale, sær om Formiddagen, naar Maven er utidig, og dog kand holde tæt, den vilde jeg see paa. Er det Mand for jer Dotter for en ævig U-lykke?

Rosiflengius. Hvad siger denne Pige? Hun er ikke rigtig i Hovedet.

Jeronimus. Ney hun har Raptus sommetider. Jeg taaler en Hob af hende, efterdi hun har tient mig længe og ladet see stor Troeskab.

Rosifleng. Hør, lille Pige! komme de Raptus tit over jer?

Pernille. Monsieur, kommer disse Raptus tit over ham?

Rosifleng. Jeg er altiid den samme.

Pernille. Jeg er og altiid den samme.

Rosifleng. Saa er I jo altiid gal.

Pernille. Saa er I jo og altiid gal.

Jeronimus. Jeg troer virkelig, at hun er bleven forrykt. Hør, Pernille! kiender du mig?

Pernille. Jeg kiender jer heel vel; I er mit Herskab, og denne er den Pukkel-ryggede Versekræmmer, som er gal baade paa Legemets og Sindets Vegne, thi han maa have faaet lige saadan Pukkel i sin Hierne som paa sin Ryg.

Jeronimus. Fort herud, din Laptaske!

Pernille. Ach Herre! lad mig bevise først, at han er gal.

Rosifleng. Slaae hende ikke, min Herre! lad mig høre, hvori det bestaaer.

Pernille. Hør, naar saadan vanskabt Glosebog kom og beylede til mig, som ikke er Jomfrue engang, holdt jeg med Billighed for, at han løb med Liimstangen. Nu begiærer I til Ægte en kiøn fornemme Jomfrue, ergo er I Daarekiste-gal.

Rosifleng. Ach min Herre! jeg har aldrig været saa forhaanet tilforn.

Jeronimus. Fort herud, dit Skarn! Jeg forbyder dig at komme i mit Huus meer.

Pernille. Og jeg forbyder ogsaa den Pedant at komme inden vor Dørtærskel. [Gaaer.]

Magdelone. Ach min Herre! jeg haaber, at han regner os ikke til Onde hvad som er passered.

Rosiflengius. Aldeles ikke.

Jeronimus. Han skal faae Satisfaction, Pigen skal strax paa Døren, og I skal, Trods for hende og den hele Verden, blive min Svigersøn. Vil min Herre behage at komme til mig i Eftermiddag, saa skal Forlovelsen skee.

Rosifleng. Jeg skal ikke manqvere at komme.

De gaaer alle ud.

ACTUS II.

Scen. 1.

Henrich kommer ind paa Hovedet, seer sig tilbage.

Gid I faae en U-lykke, I maatte holde jer til min Herre og lade en stakkels uskyldig Tiener være uskaaren, som kand hverken læse eller skrive. Jeg gaaer paa Gaden i mit lovlige Ærende, saa møder mig en Advocat, hvilken kneppede mig paa Næsen, og sagde: Vær saa god at hilse din Herre, og siig ham, at det er en liden Erkiendelse for de Vers, han giorde forgangen Uge. Jeg løb, som Fanden var i Hælene paa mig, ey holdende det raadeligt at indvikle mig i Disput derover; thi vil man trætte med de Karle, kommer man til at betale Processens Omkostning oven i Kiøbet. Jeg kunde af Alteration ikke føle Smerten i Førstningen; men da jeg kom i en anden Gade, begyndte min Næse at værke, som der var lys Lue i den. Da sagde jeg: Gid du faaer en U-lykke, du maatte kneppe dine egne Folk og lade en fremmed Mands Tieneres Næse være med Fred. Jeg var neppe kommen i en anden Gade, førend jeg faaer 2 Jeans de Francer paa Halsen, hvilke forfuldte mig med nøgne Kaarder; men som de løbe efter Tacten paa de store Stene, for ikke at bestænke deres sviklede Strømper, og jeg løb udi Skarnet allevegne, hvor jeg fandt Gienvey, kunde de ikke naae mig. Jeg blev saa elendig baade af Alteration og den stærke Løben, at jeg maatte ind til en Barbeer for at lade mig aarelade; men han, i Steden for at aabne Aaren med en Lancette, gav mig et Ørefigen, og sagde: Hils din Herre, og siig, at det er et lidet Nachspil, som han kand bruge til den Barbeer-Comoedie, som blev spillet i Gaar, efterdi Comoedien i sig selv er noget kort. Jeg var glad ved at samme

---

5. uskaaren] uanfægtet, i Fred. — 22-23. de store Stene] Fortouge med brede, flade Stene havde man dengang ikke. Langs Midten af Gaderne laae een eller to Rækker af store, utilhuggede Stene, der ragede lidt op over den øvrige Brolægning. — 31-32. Comoedien i sig selv er noget kort] Da Femactsstykket Gert Westphaler ikke behagede Tilskuerne, skrev Holberg Eenactsstykket i Stedet.

Nachspil bestod kun af een Act, og at han ikke vilde fuldføre de andre Acter paa min Næse og Øren, og gik hen i et Bislag; men til min U-lykke boede i samme Huus en Skiærsliber, hvilken lod som han havde Medlidenhed med mig, tog mig ind i sin Stue, og sagde, at han havde en skiøn Salve at smørre paa Saaret. Men i Steden for Salven saae jeg han hentede sin Krabask; jeg var derfore ikke seen paa Benene, løb bort, forfuldt af alle Skiærsliber-Drengene indtil dette Sted. Ach havde jeg fat paa min Herre, medens Blodet kaager endnu i mig! Jeg skulde sige ham eengang for alle, at hvis han ikke lader sin Skrive-Syge, komme vi til at gaae paa Gaden med Escorte herefter. Jeg seer mig allevegne om; thi som jeg i Dag har geraadet udi 4re U-lykker, og en Tragoedie skal bestaae i 5 Acter, saa er jeg ogsaa bange for den sidste. Men er det ikke Mag. Rosiflengs Tiener? Den Karl har bedre Tieneste end jeg. Jeg tiener hos en ærlig Mand, der siger Folk Sanden, hvilken Dyd er i disse sidste Verdens Tider ikke meget i Moden, og renderer ikke andet end Had, Avind, Foragt, Næse-Styver, Ørefigen. Han derimod tiener hos en Fuchsschwantzer, som har alle til Venner.

Scen. 2.

Gottfried med en stor Bylt paa Ryggen, hvormed han setter sig ned. **Henrich** setter sig ved den anden Side.

Gottfried. Her kommer en stor Hob Penge at springe i disse Dage, som min Herre har skrabet sammen med at giøre Vers; thi han har faaet Amour i Hovedet, han vil giftes. Jeg skal hen til en Boghandler med disse u-saalte Vers, som han har giort forgangen Maaned. Folk kand ikke begribe, hvordan han kand giøre saa mange Vers udi saa kort Tiid; men de Vers, som vi har giort i Fior, kaager vi op igien i Aar, hvilket er oeconomisk nok, thi ellers maatte den poetiske Geyst faae en U-lykke paa Sidstningen og blive gandske udtømmet.

---

3. Bislag] Regnskuur udenfor en Gadedør.

Vore Votumer neden under Begravelse-Vers forandrer vi dog ikke gierne, og Slutningen bliver, at den Afdøde staaer med Palmer i Hænder, enten han har levet skikkelig eller som et Best; thi det lader ilde at tale Ont om de Døde. Disse Palmer forskaffer os anseelige Foræringer af de Afdødes Arvinger; thi det er saadan uformodende og uforvented Glæde for dem at see deres kiære Forældre udi Verset staae med Palmer udi Hænderne, som de veed, at det er gandske uforskyldt, hvorfore de ansee min Herre som een, der har Hoved-Nøglen til Paradiis; thi han er her det samme, som Paven er i Rom, udi hvis Magt det er at publicere paradisiske Rangs-Forordninger og at give Folk Gang og Sæde udi Himmerig med Helgene, som har ladet see een og anden Generositet, førend de døde. Arvingerne har derforuden den Trøst deraf, at endskiønt de følger i alting deres kiære Forældres Fodspor, saa kand de dog, det u-anseet, ved en liden Anstalt, førend de døer, ogsaa komme til at staae med Palmer i Hænderne. Vil nogen sige, at derfor blir man lige salig, enten en Poet roser eller laster een efter eens Død, da maa man vide, at min Herre udi sine Vers tildømmer ingen Himmerig uden stor og vigtig Aarsag. Han giør ingen Skiøge til en kydsk Lucretia, ingen Hest til en Richelieu, ingen Varulv til en Absalon, uden han har stor Raison dertil, det er, uden man betaler ham derfor.

Henrich. Det er en forbandet forslagen Karl, han roser og kagstryger sin Herre paa eengang.

Gottfried. Denne forrige Maaned var os en feed Maaned, baade paa Bryllupper og Begravelser. Jeg har her en Liste paa alt hvad vi derved har fortient, hvilken Liste min Herre vil vise sin tilkommende Svigerfar, at han deraf nogenledes kand see hans aarlige Indkomster. Tar Listen frem.

Henrich. Forrige Maaned var ogsaa en frugtbar Maaned for mig, men paa Ørefigen, Næsestyver, Natpotter over Hoved; for min Herre paa Had, Avind og

9. som de veed] saasom, eftersom de veed.

Suurseende, hvorpaa jeg ogsaa har en Liste, at man deraf kand see vore aarlige Indkomster.

Gottfred setter sine Briller paa, og læser snøvlende: Den 4de Febr. for et Brude-Vers, kaldet Lucretia Rediviva, det er: den anden kydske Lucretia, 10 Rdlr.; thi hvorvel samme Pige havde været 3 Gange besovet udenlands, levede hun dog meget kydsk her paa Stedet, og kom kun 4re Maaneder for tilig i Barselseng.

Henrich. Jeg maa ogsaa sette mine Briller paa og læse: Den 5te dito giort et Stykke, kaldet den christne Jøde, hvorfor en Capital af 300 Rdlr. blev min Herre opsagt.

Gottfred. Den 8. dito et Vers, kaldet Fruentimmerets Ærekrands, hvorfor en fornemme Dame skikkede min Herre en Sølvdaase, og lod sige, at det skulde ikke blive derved.

Henrich. Den 9de dito giort en Comoedie, kaldet de 7 onde Aander, hvorfor jeg fik et Ørefigen paa min Herres Vegne af en fornemme Dame, som lod ogsaa sige, at det skulde ikke blive derved.

Gottfred. Den 11te dito giort Lykønskning til eens Promotion, hvorudover min Herre blev buddet til Bords og sat øverst.

Henrich. Den 12. dito Raillerie over eens Promotion, hvorudover min Herre fik Had i Steden for Mad.

Gottfred. Den 15de dito giort et Liig-Vers over en Møller, kaldet den retfærdige Aristides, hvorfor min Herre bekom 6 Tønder Hvedemeel, som var den salig Mands sidste Uges Extra udi Professionen, førend han døde.

Henrich. Den 16. dito giort en Satire over Møllere, hvorfor jeg, gaaende forbi en Mølle, fik en Skieppe Kli over Hovedet.

Gottfred. Den 17. ejusdem giort et Vers, kaldet det berømmelige Kandestøber-Laug, hvorfor min Herre af Lauget fik 6 Dosin Engelske Tallerkener til Skiænk.

Henrich. Den 18. ejusd. giort et Vers, kaldet den politiske Skiærsliber, hvorudover jeg nær havde bleven tegnet med en Ragekniv i Panden, hvis jeg ikke havde været des raskere paa Benene.

Gottfred. Den 21. ejusd. giort et Bryllups-Vers

til en gammel Mand, som tog en ung Pige, kaldet den med Rosen forenede Lillie, hvorudover vi bleve budne til Bryllup og herlig tracterede.

Henrich. Samme Tiid trykt et Vers, kaldet gamle Mænds Barndom, hvorudover alt dette smagede i vor Mund som slet intet.

Gottfred. Den 24. hujus et Vers, kaldet Jephtæ Dotter, til en Pige, som døde ugift, men havde ladet gaae 4re a 5 Mødommer af Stabelen i sin Ungdom, hvorudover min Herre fik et Theebord med Kiedel og Trekpotte til Foræring. Hvem er det, som snakker der? Seer sig om. Det maa være min Echo.

Henrich. Den 25. hujus giort et Vers over en Pige, som ogsaa aldrig vilde gifte sig, kaldet: Det er ikke Guld alt hvad som glimrer; hvorudover jeg nær havde faaet en ævig U=lykke og i Steden for en Trekpotte en Natpotte over Hovedet.

Gottfred. Den 26. ditto giort et Vers, kaldet udenlandsk Reyses Nytte, hvorudover min Herres Broder strax fik Condition hos en Herre, og blev udvaldt til at reyse uden Lands med hans Sønner.

Henrich. Den 27. ditto giort et Vers, kaldet den daarlig uden Lands Reyse, hvorudover min Herres Broder, som skulde reyse uden Lands med en Herre, fik i Naade sin Affkeed.

Gottfred. Den 28. giort et Vers, kaldet den ædle Barbeerkonst, hvorudover ingen siden vil tage Penge for at rage ham. Der er min Troe een, som snakker. Seer sig om igien. Ney det er min Echo.

Henrich. Den samme Maaned ut supra giorde min Herre en Comoedie, kaldet det snaksomme Barbeer=Facultet, og har siden den Tiid holdt det raadeligt at rage sig selv.

Gottfred. Men jeg hører ligesom een snakke. Hvad Fanden er det for en Karl, som sidder og mumler der? Hør, Kammerat! hvor skriver du dig fra?

Henrich. Ingensteds.

Gottfred. Du maa endelig have nogensteds hjemme?

Henrich. Ney ingensteds sikker.

Gottfred. Est du her fra Byen?

Henrich. Ney Byen er fra mig; thi alle vender mig Ryggen.

Gottfred. Da est du ilde skaaren, arme Dievel! Har du da ingen Venner?

Henrich. Ikke en Siæl.

Gottfred. Ey, det er underligt; da har jeg flere Venner, end jeg kand tælle. Men hvad Ont har du da giort?

Henrich. Ikke andet end at jeg tiener hos en god ærlig Mand, som siger Sanden.

Gottfred. Det er ingen Lyde; det er noget, som Folk bør elskes for. Sandhed har altiid været en stor Dyd.

Henrich. Det maa have været i gamle Dage, men nu ikke meer.

Gottfred. Ey Snak! en Dyd er og bliver en Dyd til Verdens Ende.

Henrich. Jeg har ogsaa tænkt det samme; men min Ryg siger ney.

Gottfred. Hvad Pokker er det for Snak? Kand din Ryg tale?

Henrich. Perfect. Hør, Monsieur Ryg! er Sandhed en Dyd? Tænkte jeg det ikke vel? Veedst du hvad den svarer?

Gottfred. Hvad svarer den?

Henrich. Den siger: Det skal en Slyngel have sagt.

Gottfred. Din Ryg maa selv være en Slyngel.

Henrich. Det kand nok være; men slige Disputer har jeg jevnlig med min Ryg.

Gottfred. All den Snak er meget forblommet.

Henrich. Det er jo let at begribe; naar jeg siger, at Sandhed er en Dyd, og min Ryg viser gule, blaae og grønne Stræger, som ere Sandheds Frugter, saa slutter jeg, at det er en Lyde.

Gottfred. Nu forstaaer jeg. Du faaer Hugg, fordi du siger Sandhed. Jeg har Medlidenhed med dig; det er Synd, du skal slaaes derfor.

Henrich. Men hør, Landsmand! tiener du ikke hos Mag. Rosiflengius?

Gottfred. Jo jeg giør; kiender du ham?

Henrich. Skulde jeg ikke kiende saadan ypperlig Mand?

Gottfred. Jeg takker for de gode Tanker, du har om min Herre. Veedst du, at han skal giftes i disse Dage?

Henrich. Han skal Fanden heller; hvem skal han have?

Gottfred. Han skal have [Hr.] Jeronimi Dotter, som tilforn var forlovet med een ved Navn Philemon.

Henrich sagte. Hillemænt, det er en forbandet Tidende. Høyt. Med Philemon?

Gottfred. Ja Hr. Jeronimus har i Dag opsagt ham sit Løfte og udvaldt min Herre til sin Svigersøn.

Henrich. Men er det mueligt, at han vil have den pukkelryggede Verse-Kræmmer til Svigersøn?

Gottfred. Du skal faae en U-lykke, dersom du taler saaledes.

Henrich. Skal jeg faae en U-lykke derfor, saa er jo Sandhed ikke en Dyd, som du siger.

Gottfred. Det er ingen Dyd at bebreyde et Menneske Legemets Feyl, som det ikke selv er Skyld udi.

Henrich. Ja det er sandt nok; jeg beder om Forladelse. Men at tale Alvor, er det mueligt, at Monsieur Jeronimus vil give sin Dotter til den Fuchssvantzer?

Gottfred. Holdt din Mund, jeg giør ellers en U-lykke paa dig.

Henrich. Det er dog ikke meget usandt; thi han roser jo alle Folk i Fleng for Penge.

Gottfred. Hvad kommer det dig ved?

Henrich. Jeg siger det kun for at bevise, at Sandhed er ingen Dyd.

Gottfred. Du faaer nok en U-lykke for din Sandhed engang i Verden.

Henrich. Og din Herre faaer nok en U-lykke i den anden Verden for sin Løgn og Hyklerie. Gottfried gaaer.

Scen. 3.

Henrich. Philemon.

Henrich. See der kommer min Herre; det var Skade, han ikke kom før, at han kunde have hørt denne Samtale.

Philemon. Nu, Henrich! hvad got Nyt?

Henrich. Naar Fanden er jeg vant til at bringe got Nyt?

Philemon. Hvad ont Nyt da?

Henrich. Vil ikke Herren tage det ilde op, om jeg bringer det til ham ligesaa frisk, jeg har faaet det?

Philemon. Ney saa mænd, lad mig kun faae det at høre.

Henrich sagte. Han skal baade faae det at høre og føle. Høyt. Est du der, din Slyngel, din Æretyv?

Philemon. Hvad Pokker vil dette sige? Hvorfor taler du mig saa plump til?

Henrich lader, som han vil slaae ham.

Philemon. Hey est du affindig?

Henrich. Ey, det er kun Begyndelsen, Herre! Det er kun det første Nyt, jeg bringer in Natura fra Advocaten.

Philemon. Gid jeg faaer Skam, troer jeg, at Drengen er rigtig i Hovedet.

Henrich trækker sin Kniv, og Philemon løber.

Henrich. Bie kun, Herre! det er Barbererens Respect, som jeg kun vil ydmygst formelde.

Philemon. Det er jo et stærkt Raserie.

Henrich. Jeg seer nok, at Herren er ligesaa bange som jeg.

Philemon. Hvorfor overfalder du mig saadan?

Henrich. Herren befaler mig at bringe ham det Nyt, som jeg har faaet, og det bringer jeg ham i Natura. Jeg har nydt udi een Gade i Dag over en halv Snees slige Complimenter af Folk, i hvis Kalune jeres Vers, Fortaler og Bagtaler giøre en hæftig Virkning.

---

24. Drengen] Karlen, Tjeneren.

Philemon. Ikke andet?

Henrich. Jo jo, der tør nok blive noget andet af, som er værre, dersom Herren ikke holder op at skrive saadant Tøy.

Philemon. Hvad vil du da at jeg skal skrive? Skal jeg give mig til efter endeel andre Poeters Exempel at rose Udyder og styrke Folk udi Ondskab?

Henrich. I skal slet intet skrive; hvem Pokker beder Herren skrive?

Philemon. Det er U-lykken, Henrich! at adskillige kloge og retsindige Folk, der seer gierne, at Laster blive igiennemheglede med Eftertryk, holder mig beqvem dertil, og derfor opmuntre mig til at moralisere.

Henrich. Men naar nu adskillige Giække, som finde deres naragtige Navn og Rygte besværget derved, komme med deres Prætensioner derimod, kand man vel da give dem Assignation paa disse kloge og retsindige Folk, som har raadet til slige Skrifter?

Philemon. Giv dig tilfreds, Henrich! det bliver nok got, naar Stormen har udraset.

Henrich. Men det er U-lykken, at man let kand kuldseyle, medens Stormen varer.

Philemon. Sandhed, hvor længe den er forfuldt, triumpherer dog omsider.

Henrich. Hvad kiærer jeg mig om at Sandhed triumpherer, naar man har slaget Arme og Been i Stykker paa mig? Mon den gode Mons. Sandhed kand triumphere mig dem til Rette igien? Om Sandheden da triumpherede tusinde Gange siden, og hele Verden talede om mig som en Martyr, saa var jeg dog og blev en Lemlæsted. Hvad nytter det een, at man berømmer ham, naar man først skiær Ørene af ham, hvormed han skulde høre sin Roes? Hvad nytter det Herren, at han blir roset for sine Skrifter, naar han er død, og intet føler dertil?

Philemon. Henrich! det er hverken Belønning, medens jeg lever, eller Roes efter min Død, som styrker

15. besværget] besværet, angrebet.

mig i mit Forsæt, men det at jeg i min Alderdom kand trøste mig ved at have giort noget Got, og at min sidste Time kand være mig ligesaa sød og behagelig, som den vil være en Horreur og Forskrækkelse for dem, der har brugt deres Pen til at besmykke Laster og Udyder.

Henrich. Mon ikke Verden blir den samme, enten I eller andre Sandheds Trompet-Blæsere ere til eller ey?

Philemon. Det er sandt, Henrich! Verden synes intet at bedres hverken af Prædikener eller andre moralske Skrifter; men hvis man holdt gandske op med at præke og moralisere, bleve Menneskene endnu verre, thi man har seet ved saadan Afskaffelse endog de meest polerede Nationer forfalde til Brutalitet og Vildhed.

Henrich. Jeg vil ikke raisonnere meer derom, Herre! men jeg kand lade jer det vide, at I har moraliseret med saadan Eftertryk og Virkning, at Magister Rosiflengius kommer inden faa Dage til at sove i jer Kiærestes Arm.

Philemon. Jeg veed nok, at der er noget i Giærde, Henrich! men jeg haaber dog, at det ikke skal komme saa vidt. Men har du hørt nogen Omstændighed derom?

Henrich. Ikke videre end af Magisterens Tiener, som sagde mig, at hans Herre har faaet Ja paa Jomfruen, og skal med det allerførste holde Bryllup.

Philemon. Ach er det muligt, at Monsj. Jeronimus, der har passeret for saadan ærlig Mand hidtil Dags, saa skammelig vil bryde sit Løfte? Men hvis han har forglemmet mig, saa forlader dog ikke Jomfruen mig.

Henrich. Hun vil nok giøre Modstand en Tiid lang, men kommer dog at beqvemme sig.

Philemon. Forlader hun mig, saa døer jeg af Sorg.

Henrich. Jeg havde aldrig tænkt, at en Satyricus kunde være saa forliebt. Men der kommer Jomfruen med hendes Broder og Pernille.

Scen. 4.

Leander. Leonora. Pernille. Philemon og Henrich

Leander. Monsieur! vi har slette Tidender at bringe ham.

Philemon. Ach jeg kand ikke faae slettere Tidender end de, som ere mig nyeligen komne for Ørne.

Leander. Men maaskee det er noget andet end det, som I tænker.

Philemon. Er det andet end det, som jeg veed, saa er det ingen ond Tidende; thi intet foru-roliger mig, uden at jeg faaer at høre noget, som til intet giør min Forlovelse med Jomfrue Leonora.

Leonora. Ach kiære Philemon! det er just saadan Tidende, som vi bringe jer.

Philemon. Derom har jeg allerede faaet Kundskab. Jeg veed, at Hr. Jeronymus har brudt sit Løfte, og at han har udvaldt Mag. Rosiflengius til sin Svigersøn. Men hvad Ont er der i alt dette?

Leonora. Saa tracterer I det med saadan Kaaldsindighed?

Philemon. Ja jeg hører saadant med Kaaldsindighed, og holder det ikke for en ond Tidende, uden jeg faaer at høre, at Jomfruen gir sit Samtykke dertil.

Leonora. De Tidender faaer I aldrig, kiære Philemon! at høre, hvad end mine Forældre beslutte med mig.

Philemon. Prøv jer selv, allerkiæreste Jomfrue! og still jer for Øyne alt hvad som deraf kand flyde, om I er mægtig til at holde Stand.

Leonora. Ach jeg har forestillet mig Trudseler, Had, min Arvedeels Forliis, og meer end hvad som kand hende; men det kand altsammen ikke bevæge mig at forlade jer.

Philemon. Saa ere alle de Tidender, jeg hidindtil har hørt, ikke af større Vigtighed, end jeg jo derfor kand sove lige roelig.

Pernille. Men, mine kiære Børn! tracteer dog saadant ikke alt for ringe. Forældres Myndighed er stor,

og I kiender jer Fars Sind. Det er jo en Mand, som er haard som en Flintesteen; hvis her ikke opspindes nogle Intriguer, hvorved Magisteren kand blive giort sort hos [Hr.] Jeronymus, saa kommer Jomfruen ingen Vey med hendes Bestandighed, thi man har Exempel paa at mange ere med Svøben over Hovedet dreven til Brude-Seng.

Leonora. Kand du da hielpe os med noget?

Pernille. Jeg skal siden tænke mig om; men jeg maa først see, jeg kommer i Naade igien hos Herskabet.

Henrich. Jeg vil ogsaa tænke mig om paa min Side, hvordan jeg kand giøre ham sort hos Hr. Jeronymus.

Pernille. Og jeg har alt noget i Hovedet for at ruinere ham paa en anden Maade; men jeg maa først forlige mig med Hr. Jeronymus. See der kommer de. Løber allesammen til Side.

Scen. 5.

Jeronimus. Magdelone. Mag. Rosiflengius. Pernille.

Jeronimus. Det skal ingen Vanskelighed have, Hr. Magister! Naar man viser hende Braadden, saa gir hun nok Kiøb. Jeg vil være jer Mand for at hun bliver anderledes til Sinds i Morgen.

Rosifleng. Jeg vil ogsaa haabe det samme, og naar vi først komme sammen, og hun lær at kiende mig, skal hun nok have mig kiær, saa at vi skal komme fuldkommen til at conjungere Amo sammen, og ligesom jeg nu alleene kand sige Amo, jeg elsker, saa skal vi komme i en Hast til at sige Amamus, vi elske.

Pernille sagte. Du skal see, Monsi. Pedant! at der bliver intet af.

Jeronimus. Hvo er, som taler der? Est du endnu her, din Laptaske? Har jeg ikke allerede givet dig Afskeed?

Pernille grædende. Jo Herre! det er sandt; men jeg kand ikke gaae bort, førend jeg beder Herren og Fruen

far vel, takker dem for den Tiid, jeg har været i deres Huus, og tilligemed beder om Forladelse for det, jeg i Ubetænksomhed har talt.

Magdelone. Det er got, at du kommer til dine Synders Bekiendelse, og seer, at du har forløbet dig.

Pernille. Ach gode Frue! jeg kiendte ikke Magisteren da; men jeg har hørt saa meget Got om ham siden, at jeg er færdig at briste af Sorg over de Ord, jeg har talt, og om jeg blev her længere i Huset, skulde jeg søge at befodre hans Kierlighed ligesaa meget, som jeg har hindret den tilforn.

Rosifleng. Gunstige kiære Sviger-Forældre! efterdi hun fortryder sit forrige Væsen, saa beder jeg kiærligst, at hun maa blive i deres Huus.

Pernille. Jeg skal min Troe af all Magt søge at indprente Jomfruen Kiærlighed til ham. Sagte. Jeg mener Philemon.

Jeronimus. Hvis saa er, maa du ikke alleene blive her, men jeg skal ogsaa forbedre din Løn. Men gak først hen og bed Magisteren om Forladelse, og kys ham paa Haanden.

Pernille kyssende paa Haanden. Ach Hr. Magister! tusind Tak for hans Intercession; vær forsikkret, at jeg skal giøre det for hans Skyld, som han ikke skal kunde troe mig til.

Rosifleng. Bene bene, jeg har tilgivet jer da af mit Hierte hvad I har giort mod mig.

Jeronimus. Kommer nu, og lad os gaae ind allesammen. De gaaer ind.

ACTUS III.

Scen. 1.

Henrich. En Skiøge.

Henrich. Jeg gaaer og speculerer, hvordan jeg kand forspilde Magisterens Lykke og hielpe min Herre;

men min Geyst er ikke, som den pleyer at være, thi jeg er gandske raadvild. Men det er vist een af Madame Duuses Statz=Møer. Hun gaaer nok og krydser paa unge Karle efter Sædvane. God Dag, lille Pige! Forlad mig, at jeg taler saa slet; jeg veed nok, at hun burte have høyere Titul, men jeg er ikke af mange Complimenter.

Skiøgen. See, Henrich! est du der? Kiender du mig?

Henrich. Ey, perfect. Jeg kunde kiende jer i Mørke.

Skiøgen. Veedst du, Henrich! at jeg skal giftes?

Henrich. I skal Fanden heller.

Skiøgen. Jo mænd, i Morgen skal du kalde mig Mardame.

Henrich. Hvem skal I da giøre til Hanreder? med Forlov at spørge.

Skiøgen. Hvad er det for Snak?

Henrich. Jeg vil sige, hvem skal I have?

Skiøgen. Jeg skal have en smuk Karl, som har tient hos en Visiteer.

Henrich. Da har han forbandet slet visiteret, efter=som han har søgt jer ud til Kone.

Skiøgen. Naar jeg først har haft Bryllup, blir jeg strax en ærlig Kone.

Henrich. Ja det er sandt nok; men det giør mig dog ont, at I skal giftes, jeg havde i Sinde at unde jer endnu en Skilling iblant.

Skiøgen. Ey, det vil intet sige; derfor lar jeg ikke Næringen gaae bort. Min Kiæreste vil holde Øl=tapperie, og saa kand du besøge mig ligesaa frit som tilforn.

Henrich. Paa den Maade kand I komme til at leve reputeerlig. Han fortiener Penge paa sin Side, og I paa jeres, og jeg tør vedde, at jer Næring blir bedre

---

2-3 Madame Duuses Statz=Møer] Mad. Duus var en berygtet Bordelvertinde i Kjøbenhavn paa den Tiid. En Stadsmø var egentlig et Slags Tyende, en Mellemting imellem Kammer=jomfru og Selskabsdame — 5. saa slet] saa ligefrem, saa slet og ret.

end hans, thi der er ikke saa meget nu ved Øltapperie som i gamle Dage. Men hvor skal I nu hen?

Skiøgen. Jeg skal hen til en Mand, som heder Hr. Mag. Rosiflengius.

Henrich. Hvad Got vil I ham?

Skiøgen. Jeg har bestilt et Bryllups-Vers, som jeg skal give ham 2 Daler for. Adieu, Henrich! Vær saa god at besøge mig; vi kommer at boe i Rosen.

Hun gaaer hen og banker paa.

Henrich ved sig selv. Hillemænd, jeg faaer Anledning af dette at sette noget i Verk. Jeg vil hen til min Herre at faae nogle Penge; men jeg vil først staae i en Krog og bie, til hun kommer ud igien, for at see Verset.

Scen. 2.

Skiøgen. [Gottfred.] Rosifleng.

Gottfred. Ja jeg veed hvad I vil, lille Pige! Verset er færdigt; men det koster 2 Rdlr.

Skiøgen. Jeg har jo accorderet for 2 slette Daler.

Gottfred. Ja det er sandt nok; men I maa give lidt meer end en anden, thi min Herre = = Men der er han selv. Nu kand I høre hvad han siger.

Rosifleng. Lille Pige! Verset koster 2 Rdlr.; thi jeg har derudi ikke alleene skaffet jer jeres Jomfruedom igien, men afmalet jer som een af de dydigste og skikkeligste Møer udi Staden, da I dog selv veed, at det er en Titul, som jer ikke tilkommer.

Skiøgen. Jeg vil da ikke regne det saa nøye. Der er 2 Rdlr.

Rosifleng. Tak! Vær saa god at recommendere mig andre af jer Kundskab. Jeg er altiid til Tieneste. Er ikke Verset got, skal I have jere Penge tilbage.

De gaaer ind.

---

8. Rosen] Et Gjæstgiversted af dette Navn findes endnu paa Vestergade i Kjøbenhavn. — 18. 2 slette Daler] to Sletdaler, otte Mark. — 29-30. recommendere mig andre af jer Kundskab] recommendere mig til Andre af jeres Betjendiskab.

Scen. 3.

Skiøgen. Henrich.

Skiøgen. Nu kand jeg trodse alle dem, der vil sige mig noget paa mit ærlige Navn og Rygte.

Henrich. Fik I Verset, Mammeselle?

Skiøgen. Ja her er det.

Henrich. Ach lad mig see Titulen. Læser: Den med Rosen forenede Lillie. Eller ydmygst Lykønskning til det af Himmelen sammenknyttede Par, Brudgommen den ædle og Velagtbare Johannes von Christoffersen, fordum Velmiritered Secreterer hos Velbestalter Hr. Visiterer Tobias Andersen, og Bruden den Ædle, Dydzirede Møe, Lucretia de Peers Datter, hvis Bryllups-Høytiid skal celebreres den 24. Augusti 1724. Ydmygst frembaaren af det Dydkronede Pars bereedvilligste N. N.
Ach kiære Mammeselle! maa jeg ikke faae en Udskrift deraf? Jeg kand see af Titulen, at det maa være et allerkiæreste Vers.

Skiøgen. Jo gierne; kom hiem med mig.

De gaaer bort.

Scen. 4.

Oldfux.

Det er ogsaa nogle forbandede Ceremonier, at en ærlig Karl ikke kand blive antagen udi Tieneste, uden han viser Pas. Ligesom Herrer vare saa villige at give Tienere Pas. Vel har jeg tient udi dette Aar over paa tyve Steder, men ingensteds har jeg kundet faaet Pas; tvertimod de fleste af mine Herrer har været saa vanartige, at de har varet alle Folk ad, at i Fald der kommer nogen af den Positur og Skikkelse for at byde sin Tieneste, da at prygle ham dygtig af. Saadant skal jeg have for min Tieneste. De regner saa nøye, at en

---

28. Pas] Skudsmaal, Attest.

stakkels Tienner tar en Dalers Penge af en riig Herres Lomme, og dirker en lumpen Koffert op iblant; men de taler ikke om hvor høflig man undertiden er, at man tar ikke altsammen bort paa eengang, da man dog har største Leylighed dertil, thi naar jeg taer 2 Daler af min Herres Lomme, og lar 9 blive tilbage, er det jo ligesaa fuldt, som jeg gir ham de 9 Daler, som efter Kriigs-Ret hørte mig til, efterdi de vare i min Magt. Men langt fra at vise ringeste Taknemmelighed derfor, søger de at sette Klik paa en stakkels Tienners ærlige Navn, og jager ham paa Dørren uden Pas og Afskeed. Jeg maa dog see til, hvordan jeg kand faae mig et Pas; thi jeg har meldet mig an paa 2 a tre Steder, men alle spør derom. Her boer en skrutrygget Magister, som man siger tiener alle got Folk i saadan Tilfælde for Penge og gode Ord. Jeg maa hen at kiøbe mig en Recommendation af ham.

Banker paa.

Scen. 5.

Gottfried. Oldfux. Rosifleng.

Gottfred. Du Gaudieb! er det dig, som banker paa vor Dør?

Oldfux. Kiender du mig da?

Gottfred. Baade jeg og min Herre kiender dig alt for vel. Bliv kun fra vort Huus. Herre! kom ud. Her er een, som vil stiæle.

Rosifleng. Er det den Skielm? Du gaaer blindt, Cammerat! vi forvarer alt for vel vore Sager her i Huset.

Oldfux. I tar feyl, I got Folk! jeg er ikke kommen for at stiæle; see her gaaer jeg med en Rixdaler i Haanden, som jeg vil give jer for at skrive mig Recommendation til en Tieneste.

Gottfred. Ey, Herre! denne Tiener maa dog ikke være saa ond, som Folk siger.

Rosifleng. Jeg troer det ogsaa; man kand ikke agte hvad Folk siger. Han har virkelig et got og ærligt Ansigt. Nu skal han strax faae et Pas, Monsieur!

Gaaer ind.

Gottfred. Min Herre er meget for at tiene got Folk. Jeg er vis paa at om han ikke havde været, at du havde ikke faaet et Pas i den hele Bye; thi de fleste Mennesker ere saa uvillige med saadant, at = = = Jeg troer aldrig, Verden kand blive længe staaende.

Oldfux. Det er sandt 'nok; var ikke din Herre, saa maatte got Folk som jeg og andre reent forgaae. Men han er den, som mager det saa, at vi bliver nogenledes ved Magt.

Gottfred. Derimod findes Folk her i Byen, der, saa snart et Menneske er falden udi en Skrøbelighed, giør sig en Fornøyelse at udhegle det samme. Det giør aldrig min Herre; langt fra at straffe Folkes Synder, søger han at bedekke dem med Kierligheds Kaabe, enten udi Riim eller løs Stiil, og det ofte for en Bagatelle, thi han sidder undertiden hele Dagen og skriver got Folk til Berømmelse, som forlanger det af ham, og vinder neppe 10 Rdlr. dermed.

Oldfux. Derfor er han ogsaa elsket og æret af alle Folk.

Rosifleng [kommer tilbage]. See der har I et Pas, Monsieur! saa got, som nogen ærlig Mand vil forlange det. Oldfux læser Passet, gir ham Penge, og gaaer.

Scen. 6.

En drukken Mand. Rosifleng. Gottfred.

Den Drukne. Faae den Skam, der har været fuld meer end eengang udi 8te Dage, om mit Navn det er.

Rosifleng. Kiender du den Mand?

Gottfred. Ja det er Niels Vognmand. Han gaaer aldrig til Sengs nogen Aften uden med 2 Potter Brændeviins Baglast.

Den Drukne. Ney jeg har min Troe ikke hast meer end den ene Ruus udi 8te Dage; men det er sandt, jeg har ikke været ædrue i 8te Dage. Synger en Øllvise, og raaber imellem: Ach du deylige Brændeviin! man kand blive kied af een Slags Mad, man kand blive kied af

een Slags Kone; men jo meer man er i dit Selskab, kiære Brændeviin! jo meer Lyst faaer man til dig. Jeg skal ikke forlade dig til min Døde-Dag, forlad du heller ikke mig. Nu maa jeg dog forlade dig udi 2 Dage, eftersom jeg skal have Bryllup i Overmorgen. See, Monsieur! et Ord. Hvor boer Mag. Rosiflengius?

Gottfred. Her boer han; er der noget til Tieneste?

Den Drukne. Om Forladelse, Hr. Magister! jeg har noget at tale med ham.

Gottfred. I tar feyl, Landsmand! jeg er hans Tiener.

Den Drukne. Jeg er hans Tiener igien.

Gottfred. Ney jeg vil sige, at jeg er Magisterens Tiener, som staaer her.

Den Drukne. Serviteur, Hr. Magister! Om Forladelse, jeg tog hans Dreng for Magister.

Rosifleng. Det vil intet sige.

Den Drukne. Det var min Troe af Vanvare.

Rosifleng. Jeg veed det nok.

Den Drukne. Gid Drolen splide mig ad, om jeg meente noget Ont dermed.

Rosifleng. Ey, tal ikke derom, det ligger ikke Magt paa. Men hvad er hans Begiæring?

Den Drukne. Jeg er kommen for Skade og skal giftes, og derfor vilde have giort et Bryllups-Vers. Hvad er ellers nu Prisen paa Bryllups-Vers?

Rosifleng. 2 Rdlr.

Den Drukne. Dem skal I gierne faae; men saa maa Magisteren berømme mig brav og sige, at jeg er en arbeydsom og ædrue Mand. Han ræber.

Rosifleng. Jo jo, det skal have gode Veye. Sagte. Jeg kand give ham eet af de gamle Bryllups-Vers, som ligger i den Skuffe Numer 3. Gaaer ind.

Den Drukne til Gottfred. Men jeg beder om Forladelse, Hr. Magister! at jeg tog hans Dreng for Magister.

Gottfred. Jeg er hans Famulus, nu gik Magisteren ind.

Den Drukne. Jeg kand svære paa at det var af Vanvare, Hr. Magister!

Gottfred. I hører jo vel, at jeg er ikke Magisteren.

Den Drukne. Kand jeg da forlade mig dertil, Hr. Magister! at I tar det ikke ilde op?

Gottfred. Jeg er kun hans Tiener, Monsieur!

Den Drukne. Jeg er hans Tiener igien, Hr. Magister! af mit Hierte.

Rosiflen g [kommer tilbage]. See der har I et smukt Vers.

Den Drukne. Og der er Pengene. Gaaer bort, og kommer tilbage. Om Forladelse, Hr. Magister! jeg glemte at betale ham Pengene.

Gottfred. Vi har alt faaet.

Rosifleng. Holdt din Mund, Slyngel!

Den Drukne. Hvad koster Verset?

Rosifleng. To Rixdlr.

Han betaler end engang 2 Rixdaler, gaaer bort. De andre gaaer ind.

Scen. 7.

Henrich i Qvinde-Klæder.

Jeg troer nok, ingen kiender mig i den Dragt. Jeg har været hiemme og faaet 10 Rdlr. hos min Herre, hvormed jeg vil spille vor Verse-Kræmmer et Puds. Jeg har iføret mig disse Klæder, paa det at Tieneren, som nyelig har seet mig, ikke skal kiende mig igien. Nu vil jeg hen at banke paa.

Scen. 8.

Henrich. Rosifleng. Gottfred.

Gottfred. God Dag, lille Pige! Hvem vil I tale med?

Henrich. Boer ikke Magister Rosiflengius her?

Gottfred. Jo. Er der noget til Tieneste?

Henrich. Jeg vilde nok tale med ham selv.

Gottfred. Der er han.

Henrich [til Rosifleng]. Jeg kommer for at have et smukt Vers giort hos ham.

Gottfred. I Dag gaaer vor Plov brav.

Rosifleng. Over hvem skal det Vers være?

Henrich. Ach Herre! min Frue har haft saa stor U-lykke, som nogen Tiid kunde hænde. O en u-lykſalig Skilsmisse!

Rosifleng. Har hun da mist hendes Mand?

Henrich. Ach ney Hr. Magister! det vilde ikke saa meget sige; hun kunde altiid faae en Mand igien paa een eller anden Maade.

Rosifleng. Hvad har hun da mistet?

Henrich grædende. Hendes Skiøde-Hund. Ach ach, mit Hierte brister, naar jeg tænker derpaa. Han døde af en Feber efter Docterens Sigelse i Overgaars mellem 3 og 4, og skal begraves i Morgen.

Rosifleng. Hvad vil alt dette sige?

Henrich. Nu vil Fruen have giort et smukt Grav-Skrift over ham, og derfor skikket mig til Magisteren.

Rosifleng. Ney hils jer Frue, lille Barn! og siig, at jeg giør ikke Vers over Hunde.

Henrich. Havde det været en Hund som andre Hunde, saa havde min Frue ikke begiært saadant; men han havde Forstand som et Menneske, og har testamenteret 10 Rdlr. paa sit Yderste til en Poet, som skulde giøre hans Grav-Skrift.

Rosifleng. Ja det er andet; efterdi Sagen er af den Beskaffenhed, saa vil jeg gierne tiene Fruen. Der døer hundrede Mennesker, og aldrig har den Eftertanke.

Henrich. Fruen vilde gierne, at Verset skulde stiles, ligesom man giør et Vers over en brav Mand, og at samme Melampe (saa var dens Navn) skal roses for sin Dyd og Forstand.

Rosifleng. Ney lille Barn! det gaaer ikke an.

Henrich ringlende med Pengene. Ach jo, Hr. Magister! tien min Frue derudi.

Rosifleng. Ja ja, kom da ind, mit Barn! jeg vil see til, hvad jeg kand giøre. De gaaer ind.

Scen. 9.

Pernille.

Jeg har speculeret paa Skielmstykker, saa min Hierne løber om i mit Hoved som en Top, og har endelig udfundet eet, som jeg troer nok skal lykkes. Hr. Jeronimus venter hver Dag et Skib, hvorudi all hans Velfærd bestaaer. Vi vil paa en subtil Maade bringe ham de Tidender, naar Magisteren er tilstæde, at samme Skib er foru-lykked, og derudaf see hvad Miner hans nye Svigersøn vil holde; thi jeg er vis paa at han vil tage Masqven af og foragte det Svogerskab, som han finder ingen Fordeel ved, og kand maaskee da Hr. Jeronimus samt Fruen lære at kiende ham. Nu vilde jeg ønske, jeg havde fat paa Henrich, for at høre hvad han har udspundet, om hans Anslag er bedre end mit, eller hvor vidt det kand strække sig. Men der seer jeg en Pige med et Vers i Haanden komme fra Magisteren. Det er min Troe en forvoxen Radiis, hun er Granadeermessig.

Scen. 10.

Henrich. Pernille.

Henrich. Der seer jeg Pernille; hende vil jeg fixere lidt, hun kiender mig nok ikke i den Dragt. God Dag, lille Pige! Vil hun ogsaa til Magisteren?

Pernille. Ney jeg vil ikke, Bestemoer!

Henrich. Fy fy, hvem seer I mig an for? Mener I, at jeg er ikke Jomfrue saavel som I?

Pernille. Det kand nok være; men I kunde dog være min Moer.

Henrich. Seer I vel? Hvor spodsk hun er over min Skabning, saa er jeg dog forlovet med en smuk ung Person, hvilken forærer mig alt hvad han faaer fra andre Piger, som han fixerer.

Pernille. Den Karl maa have en underlig Smag. Jeg gad nok vidst hvem han var.

Henrich. Det kand I let faae at vide; Karlen tienner hos en Mand, som heder Philemon.

Pernille. Hans Navn?

Henrich. Han selv heder Henrich.

Pernille. Gid I faae Skam saa vist, som I lyver. Den Karl er forlovet med mig.

Henrich. I heder jo Pernille?

Pernille. Ja jeg heder Pernille, og har været forlovet med ham halvandet Aar.

Henrich. Han fixerer jer kun, mit Barn! for at faae nogle smaa Foræringer, som han siden forærer til andre.

Pernille. Det er usandt; han er alt for ærlig dertil. Jeg troer ikke saadant, uden I viser mig de Foræringer.

Henrich. Jeg vilde nødigt giøre det; men for ikke at passere for Løgnere, da see denne Tobaks-Dose, som han har faaet af samme Pernille og givet mig.

Pernille grædende. Ach den Forræder! Og du, din slemme Troldhex, din Rufferske, som søger at forføre unge Mennesker, jeg skal nok faae Hevn over dig.

Henrich. Ney du est en Rufferske, som vil sette Spliid imellem mig og min Kiæreste; thi vi har været forlovet sammen mange Aar, førend han saae dig.

Pernille. Jeg skal nok faae jer adskildt.

Henrich. Giør dig ingen Umage, du faaer kun en lang Næse. Jeg kand forsikre dig, at intet uden Døden skiller mig fra Henrich, og at du i Evighed ikke faaer ham.

Pernille. Jeg vil heller ikke have ham, eftersom jeg merker hans Utroeskab; men du skal heller ikke faae ham, din Laptaske!

Henrich. Du est selv en Laptaske.

Pernille gir ham et Ørefigen.

Henrich. Det Ørefigen skal koste dig dyrt nok. Fort, jeg fodrer dig ud til Fuglestangen at slaaes med mig enten med en Sax eller en Kokke-Kniv.

Løfter op Skiørtet, og tar i Lommen efter Saxen.

---

35. fodrer dig ud til Fuglestangen] Fuglestangen var en Skydebane udenfor Nørreport, hvor Dueller jævnlig fandt Sted.

Pernille. Hvad Pokker er dette? Hun har Buxer paa.

Henrich rivende Huen af ſig. Fort fort, du ſkal møde mig for Fugleſtangen.

Pernille. Gid du faae Skam, Henrich! er det dig? Men hvad ſkal ſaadant Narrerie til?

Henrich. Det maa du vel ſige, Pernille! Det Ørefigen kunde jeg have undværet. Dog fortryder jeg ikke derpaa, efterdi jeg tilligemed fik Prøve paa din Troeſkab imod mig.

Pernille. Men hvorfor har du forklædt dig?

Henrich. For at ſpille Magiſteren et Puds, ſom ſkal ruinere ham. Jeg har længe vidſt hans Skarnagtighed; men nu har jeg noget i Hænderne derom, ſom ved Leylighed kand viſes Hr. Jeronimus.

Pernillle. Jeg har ogſaa opſpundet noget.

Henrich. Det tviler jeg ikke paa; thi hvad Fanden kand ikke du ophitte?

Pernille. Det vil give kloge Børn, naar vi komme ſammen.

Henrich. Det maa du vel ſige, om jeg ellers faaer Lov at giøre dem ſelv. Men der ſeer jeg Jomfruen komme med Leander.

Scen. 11.

Leander. Leonora. Pernille. Henrich.

Leander. Giv jer tilfreds, kiære Søſter! Jeg er vis paa at Pernille og Henrich ere ikke ørkesløſe.

Pernille. Ney det har mit Hoved faaet at vide.

Henrich. Og min Hierne er ſaa confus af Speculationer, at jeg maa have en Uhrmager at ſette Hiulene i Orden igien.

Leonora. Hvad har I da opfundet at hielpe paa vore Sager med?

Pernille. I veed, Jomfrue! at jer Far har et Skib udi Søen, ſom all hans Velfærd beſtaaer udi.

Leonora. Ja meer end hans Velfærd; thi Ladningen er over 40,000 Rdlr. værd.

Pernille. Jeg vil, at Henrich skal give sig ud for en Matros, komme til [Hr.] Jeronimus og bilde ham ind, at Skibet er forgaaet, og det just paa en Tiid, som Magisteren er hos ham, for at see hvad Contenance vor nye Beyler vil holde, naar han seer sig ingen Medgift at bekomme med sin Brud.

Leander. Det Raad staaer mig an; thi jeg er vis paa at han da strax vil vende vort Huus Ryggen og foragte et Svogerskab, som ingen Fordeel er ved, thi det er kun efter Pengene, han løber.

Leonora. Men Sandheden vil dog strax komme for en Dag.

Leander. Det vil ikke sige; nok er det, at man imidlertiid lær at kiende ham, og at vi deraf kand tage Leylighed at giøre ham fort.

Henrich. Og naar saa det er giort, kommer jeg frem med nogle Historier paa min Side.

Leander. Du maa have noget Galskab for, efterdi du est forklæd.

Henrich. Ja jeg har nogle skammelige Vers i min Lomme, som skal befodre hans Ruine. Jeg har stillet mig an, som jeg var skikket af en fornemme Frue, og faaet Magisteren for Penge at giøre Vers over en Hund. Han vilde ikke dertil i Førstningen; men Klangen af Pengene forførte ham dog omsider.

Leander. Lad mig see det Vers.

Henrich. Der ere tvende af hans Façon. Det andet er giort en aabenbare Skiøge til Ære, som skal giftes. Jeg lod udcopiere det, gav hende Copien, og beholdt Originalen, som er skreven med hans egen Haand.

Leander læser dem. Ach Himmel! er det mueligt, at et Menneske, der prostituerer sig saaledes, kand dog være agtet og æret af alle Folk?

Henrich. De fleste Folk, Hr. Leander! ere onde, og derfor finder deres Regning ved at der ere saadane Folk, som sette Farve paa Laster og Udyder.

Leander. Slige Mennesker ere jo mægtige til at ødelegge Verden, saasom de ved Flatterie styrke onde Mennesker, og bane Veyen for andre at blive onde. Ja

de ere ligesaa skadelige, som din Herre og andre hans Lige, der moralisere, ere nyttige. Det er tvende forargelige Skrifter; intet Christen-Menneske kunde begiære bedre Gravskrift end denne Hund, og ingen ærlig Møe bedre Bryllups-Vers end denne Skiøge. I har begge to giort Mesterstykker; vil ikke det ene hielpe, saa maa det andet. Hvis det lykkes, skal I begge blive belønnet.

Henrich. Jeg forlanger intet, uden at I vil giøre mit og Pernilles Bryllup; thi vi ere komne for Skade og har forlovet os sammen paa en Trøye-Duus.

Leander. Est du forlovet med ham, Pernille?

Pernille. Ja jeg kand ikke negte det.

Leander. Got got; der har I min Haand paa at jeg skal bekoste jer Bryllup. Men, Henrich! kand du vel spille den Rulle efter Pernilles Anslag?

Henrich. Ey, Herre! jeg turde vove at spille en Cardinals Rulle, end sige en Matrodses. Lad kun mig sørge derfor. I skal selv, naar I faaer mig at see, bilde jer ind, at jeg er en Skib-bruden Matrods.

Leander. Vi skal vare dig ad, naar Tiid er. Lad os andre nu gaae ind saalænge.

De gaaer alle ind.

ACTUS IV.

Scen. 1.

Jeronimus. Magdelone.

Jeronimus. Endnu er hun obstinat, dog ikke som tilforn, thi jeg holder for et got Merke, at hun beder om 3 Dages Dilation.

Magdelone. Hun skulde min Troe ikke have en Times Dilation, dersom jeg maatte raade.

---

10. paa en Trøye-Duus] paa et Tærningkast (trois et deux), paa Lykke og Fromme.

Jeronimus. Jo jo, det kand jeg ikke negte hende. Det er et stort Foretagende at gifte sig, min Hierte! besynderlig for hende herudi, thi først maa hun arbeyde paa at faae den gamle Kierlighed af Hovedet, og siden stræbe at beqvemme sig til det Ægteskab, som vi foreskriver hende.

Magdelone. Men om den gode Mand kand bie udi 3 Dage; thi saa viidt som jeg kand see, elsker han hende heftig, og naar een attraaer en Ting saa inderlig, saa har han ingen Roelighed, førend han kommer i Possession deraf. Tilmed har I jo lovet ham inden en Dag at holde Bryllup.

Jeronimus. Det vil ikke sige, min Hierte! han beqvemmer sig nok til at bie. Jeg kand ved alt for megen Haardhed bringe min Dotter til Desperation; 3 Dage gaaer snart, og saa har hun siden ingen Undskyldning eller Aarsag at klage sig over os, at vi ikke har villet give hende Tiid til saadant vigtigt Foretagende. Tilmed haaber jeg, at inden den Tiid jeg faaer min kostbare Ladning hiem, og vi derudover kand være i Stand at forære ham nogle Galanterier.

Magdelone. Det troer jeg aldrig at han skiøtter. Han er ikke saadan Mand; han elsker ikke Leonora uden af Begiærlighed til at komme i Svogerskab med os og af en reen Kierlighed til hende. Dog den første Motiv er endnu stærkere end den sidste; thi fra den første Tiid, den Mand har seet mig, har jeg merket hos ham en særdeles Tilbøylighed til vort Huus, og det førend han nogen Tiid saae vor Datter, eller maaskee vidste, at hun var til. Een Dag saae han mig, og en anden Dag giorde han Vers over mine Legemets og Sindets Gaver.

Jeronimus. Jere Legems-Gaver?

Magdelone. Ja Alderen har vel giort nogle Antegninger deri; men Lineamenterne har jeg dog endnu. Tar et lidet Speyl af Lommen, og beseer sig. I maa troe mig, min Hierte! at denne Mand er en Kiender.

Jeronimus. Ja ja, jeg vil ikke disputere deri-

---

22. skiøtter] agter paa, ændser.

mod. Sagte. Fruentimmer, hvordan de ere skabte, og hvor gamle de end ere, saa vil de dog være roset for deres Skiønhed.

Magdelone blir imidlertiid ved at speyle sig. Jeg er, Gud skee Lov, ret vel fornøyet med mit Ansigt endnu.

Jeronimus. Jeg ogsaa med mit. Skiønt der er ingen Fare for at nogen af os skal mere stikke Ild paa Verden. Men vi vil lade den Tale fare. Gid jeg snart kunde faae de Tidender, at mit Skib var lykkeligen ankommet. Jeg har aldrig nogen Tiid været i saadan U-roelighed, som jeg er denne Gang.

Magdelone. Jeg troer det nok, min hierte Mand! thi I har aldrig vovet tilforn jer hele Velfærd paa eengang.

Jeronimus. Jeg skal min Troe ey heller giøre det oftere; men den store Gevinst har lokket mig dertil. Jeg vil dog haabe alting til det Beste. Men der er Pernille.

Scen. 2.

Jeronimus. Magdelone. Pernille.

Jeronimus. Nu, Pernille! hvad got Nyt bringer du os? Hvorledes er det med min Dotter?

Pernille. Det blir nok got, vil kun Herren og Fruen lade mig raade. Rom blev ikke bygt paa en Time, man maa gaae Skrid for Skrid frem udi dislige Sager. Jeg har allerede bragt det saa vidt, at Philemon er halvdeels glemt, og det er ikke en ringe Begyndelse.

Jeronimus. Derudi bestaaer just Knuden.

Pernille. Det andet skal gaae, som det var smurt; thi saa meget jeg hadede Magisteren tilforn, saa meget elsker jeg ham nu. Jeg vil bede Herren og Fruen, at de vil forsikkre ham derom. Jeg kand aldrig glemme det Guds Barn, Hun græder. at da jeg havde giort ham den største U-ret, bad han oven i Kiøbet for mig.

Jeronimus. Ja ja, Pernille! nu er alting got igien. Men der kommer han.

Scen. 3.

Rosifleng. Gottfred. Jeronimus. Magdelone. Pernille.

Rosifleng. Gottofrede!

Gottfred. Imo.

Rosifleng. Gak du kun hiem. Om der kommer nogen i min Fraværelse og vil have Brylups-Vers, kand du tage nogle af dem, som ligger i den Skuffe Num. 3. Det er lige meget, hvilke du tar. Af Begravelse-Vers er Forraad [i] Num. 5. Og for Avancements udi Ære og Bestilling kand du tage af Num. 4.

Gottfried. Er det ligemeget, hvad Slags Folk det er?

Rosifleng. Imo vero.

Gottfried. Det er ikke Under, at min Herre heder Rosiflengius; thi han berømmer alle i Fleng.

Rosifleng. Qvid dicis, Gottofrede?

Gottfred. Jeg spør, om jeg ikke skal sette Navnene til?

Rosifleng. Visselig, og du veedst Prisen. Gak nu kun din Kaas. See der seer jeg mine kiære tilkommende Sviger-Forældre. Salvete plurimum.

Pernille sagte. Hvad Pokker mon han vil giøre med Salveter?

Jeronimus. Velkommen, Hr. Magister! Jeg har berammet Bryluppet om 3 Dage. Det skulde holdes før; men jeg venter en kostbar Ladning hiem, og agter at forære ham adskillige Sager.

Pernille sagte. Nu er det Tiid for Henrich, som staaer i Bereedskab, at komme. Høyt. Mig synes, det banker; jeg maa løbe til Døren.

Rosifleng. Ach min Herre! tal ikke om Foræringer; den Fornøyelse at komme udi saadan dydig Familie er mig nok.

Jeronimus. Ja ja, Hr. Svigersøn! jeg veed nok hvad jeg vil giøre.

Pernille tilbage løbende. A = = = = = = hvilken U-lykke!

Jeronimus. Hvad er paa Færde! Jeg troer ikke, at du seer Spøgelse lyse Dagen.

Pernille. A = = = = = = hvilken U=lykke!

Jeronimus. Har dig mødt noget Gespenst, saa har vi her en Guds Mand hos os, der nok kand holde det fra Huset.

Pernille. A = = = = = = hvilken U=lykke!

Jeronimus. Siig, hvad er det dog?

Pernille. Ach jeg kand ikke sige det. Her er Matrosen udenfor, lad ham sige det.

Jeronimus. Det Ord Matros dræber mig. Jeg er bange for at mit Skib er kommen til U=lykke. Lad ham komme ind.

Scen. 4.

Henrich i Matrosklæder. **De andre.**

Henrich. Myn Heer! ick breng jow een zeer bedroeft Tydung.

Magdelone. Ach mit hele Legem skiælver.

Jeronimus. Hvad er det, Landsmand?

Henrich. Myn Heer heft syn Scheep verloeren.

Jeronimus. Hvad? er mit Skib blevet?

Henrich. Wel ja, myn Heer! Jeronimus, Magdelone, Pernille hyler. Henrich tar Tørklædet op, og siger grædende: Vor sess Dagen ist die Ongeluk gearrivert.

Jeronimus. Hvor hendte det?

Henrich. In Cattegat, myn Heer! tuschen twalf en een Uur tegen mitnacht. De hyler igien.

Jeronimus. Er der da intet bierget?

Henrich. Scheep, Man, Ladung allegar is verloeren in die wilde Zee. Ick alleen ben davon gekomen. De hyler igien.

Jeronimus. Ach jeg elendige Menneske, hvordan har Lykken spillet med mig! Jeg blir i en Hast af en riig Mand bragt udi den Stand, at jeg maa frygte for Slutteriet. Det Eneste, jeg nu har at glæde mig ved,

---

1-2. Jeg troer ikke] Jeg skulde dog ikke troe.

er at min Datter saa vel bliver forsørget. Ach Hr. Svigersøn = =

Rosifleng. Er denne U-lykke da saa stor?

Magdelone. Ja vi ere gandske ødelagde.

Rosifleng. Det giør mig hierteligen ont.

Magdelone. Vi ere alle at beklage, han saavel som vi andre.

Rosifleng. Jeg veed ikke egentligen hvad Fruen mener dermed.

Magdelone. Er han ikke lige saa høyt at beklage som vi?

Rosifleng. Ney Madam! hun er meest at beklage.

Magdelone. Det er sandt nok; men naar det gaaer vort Barn ilde, saa lider han og derved.

Rosifleng. De tager ikke ilde op, at jeg maa forlade dem. Jeg har i Dag en Hob at forrette.

Magdelone. Ach Himmel! kand han forlade os i saadan Fristelse?

Rosifleng. Hun maa skikke sig i sin Skiæbne.

Magdelone. Bliver dog tilstæde, at vi kand trøste hinanden; thi U-lykken gaaer jo ogsaa ham selv an, kiære Svigersøn!

Rosifleng. Hun kalder mig Svigersøn, Madame! Det er got nok; men = =

Magdelone. Hvad men?

Rosifleng. Men det er noget, som man kand henføre til det, som vi Lærde kalde Prolepsin.

Magdelone. Er han ikke vor Svigersøn?

Rosifleng. Det er noget, som jeg ikke kand sige. Det er noget, som Himmelen raader for. I slige vigtige Sager kand vi intet foretage af os selv.

Magdelone. Han har jo raadført sig med Himmelen og begiæret vor Datter.

Rosifleng. Det er Skade, Madame! at jeg denne Gang ikke har raadført mig med Himmelen, hvilket jeg burte at giøre udi saadan vigtig Sag. Det er dog no-

---

19. Fristelse] Prøvelse, Modgang.

get, som et hvert Menneske bør at giøre; haaber derfor, at Madamen gir mig Tiid dertil. Finder jeg da, at det er Himmelens besluttede Villie, kand hendes Datter være mig saa nær som en anden.

Magdelone. Ach hvilken Haanhed og Foragt!

Rosiflengius. Jeg foragter hverken hende eller hendes Datter, enhver kand være god for sig; men = = =

Magdelone. Men mener I, at Himmelen kand finde Behag derudi, at man bryder sit Løfte?

Rosiflengius. Ey, Madame! hvad himmelske Sager angaaer, det er noget, som jeg ex professo har lagt mig efter. Det er noget, som hun ikke forstaaer, Madame!

Jeronimus. Her kand man speyle sig i Verden.

Pernille. Giv jer kun tilfreds. Han skal tage Jomfruen, om han blev gal.

Rosiflengius. I er alt for stakket til at tvinge mig, lille Pige!

Jeronimus. Vi skal nok lære jer hvad det er at ville prostituere et fornemme Huus.

Rosiflengius. Fattigdom og Hoffart følges gierne ad.

Pernille. Gid du faae en U=lykke, din skrut=ryggede Verse=Kræmmer! Min Jomfrue er alt for god til at falde udi saadan vanskabt Skielms Arm.

Rosiflengius. Er hun for god dertil, hvorfor nøder I da hende paa mig? Det er ikke gode Varer, som man nøder bort.

Pernille. Ach Monsr. Leander og Jomfrue! kommer hid.

Scen. 5.

Leander. Leonora. Personerne af forrige Scene.

Pernille. See her denne Forræder, som først ved Practikker har skildt jer ved jer gamle Kiereste, og nu, saasom han fik at høre, at Herrens Skib, hvorudi all hans Velfærd bestod, er bleven, begynder at sale om, taler spottelige Ord til Herren og Fruen.

---

32. Practikker] List, Rænker.

Leander. Ach Himmel, er vort Skib blevet?

Jeronimus. Ja og der staaer een af Matrod=serne, som alleene er bleven reddet. Saa snart denne Forræder hørte dette, kastede han Foragt paa mit Barn.

Leonora. Ach er det mueligt, at jeg paa een Dag skal miste 2 Kierester?

Rosiflengius. I kand jo beholde den forrige.

Leonora. Ney den har I jo faaet mine Forældre til at foragte, saa at han aldrig kommer her meer.

Rosiflengius. Alt hvad jeg har giort, har kun været af Skrømt.

Leonora grædende. Ach ney, Hr. Magister! tag mig dog, ellers blir jeg aldrig gift min Livs=Tiid.

Rosiflengius. Ney jeg er hendes ydmygste Tienner.

Leonora. Ach jo, Hr. Magister! vær dog saa god.

Rosiflengius. Fy fy, hun er meget gifte=syg.

Leonora. Magisteren er maaskee bange for at blive indviklet derover i min Fars Gield?

Pernille. Ey Snak! jeg er vis paa at Herren skal aldrig forlange uden Caution i det høyeste paa et Par tusind Rdlr.

Rosiflengius. Ja Caution for et Par tusind Diævle!

Leonora. Ach Hr. Magister! tag mig dog.

Rosiflengius. Bliv fra mig, siger jeg.

Scen. 6.

Philemon. Personerne af forrige Scene.

Philemon. Jeg hørte saadan Allarm her udenfor, og derfor, endskiønt min Foed burte ikke komme inden Døren, saa dog af Nysgiærighed for at vide = = =

Magdelone. Ach min kiære Hr. Philemon! jeg troer, at I tager Deel i vor Sorg.

Philemon. Madam! endskiønt hun har aldrig taget Deel i min Sorg, endskiønt hun har foraqtet mig, saa skulde det dog giøre mig hiertelig ont, at deres Huus var nogen U=lykke vederfaren.

Magdelone. Ach ach, den gode Mand har forskyldt bedre Medfart af os.

Philemon. Hvad er ellers paa Færde, I got Folk?

Jeronimus. Ach Hr. Philemon! nu bragte denne Matros mig de u-lyksalige Tidender, at mit Skib med dets hele kostbare Ladning er forgaaet. Saa snart fik denne skinhellige Dievel ikke den U-lykke at høre, førend han tracterer mit Huus med største Foragt, holder mig og min Kone, som han tilforne løftede op til Skyerne, for Staadere, støder min Datter fra sig, som han foregav nyelig saa høyt at elske. Ach Hr. Philemon! hvor grovelig har jeg ikke syndet, i det jeg har ladet mig forblinde af hans Skinhellighed.

Philemon. Min Hr. Jeronimus saavel som Madame! hvorvel I intet Got har forskyldt af mig, men ilde belønnet min Troeskab, saa dog, dersom Magister Rosiflengius afstaaer gandske sine Prætentioner, vil jeg endnu blive ved Huset.

Rosifleng. Ey, Monsieur! hiertelig gierne; see der har han min Haand derpaa.

Magdelone. Det vil ikke sige, enten det Skarn staaer fra sine Prætentioner eller ey; thi om han havde nogen Ret, saa har han dog ved sin Utroeskab forbrødt den.

Rosifleng. Tør I kalde en lærd Mand som jeg et Skarn?

Philemon. Min kiære Frue! hun modererer lidt hendes retmessige Iver.

Rosifleng. Jeg seer, at man vil overfalde mig; det er best at jeg gaaer.

Philemon. Bie kun lidt, Hr. Magister! og seer Udfaldet paa dette. Der skal ham intet Ont vederfares.

Rosifleng. Jeg takker ham, min Herre!

Philemon. Hør nu hvad jeg vil giøre, Hr. Jeronimus! paa det I paa eengang kand lære at kiende os begge. Den Kiærlighed, jeg bær til hans Datter, er en reen og uforfalsket Kierlighed, og som den ikke har

været grundet paa Interesse, saa kand den U-lykke, jer Huus er vederfaren, ikke giøre den lunken. Jeg vil som en troefast Svigersøn hielpe ham til Rette med mine Midler, saalænge jeg har noget tilbage.

Jeronimus og Magdelone omfavner ham begge, og siden Pernille.

Pernille. See, Jomfrue! hvordan I staaer og maaber. Hvorfor vil I være den Sidste?

Leonora omfavner ham ogsaa.

Pernille. Saa gir hinanden Hænder, at Magisteren kand være Vidne til at I ere forlovede.

[Leonora.] Hun gir ham Haand og siden Forældrene.

Rosiflengius. Ja jeg seer det nu med Fornøyelse, og gratulerer.

Pernille. Der har I ogsaa min Haand, og jeg vil være Mand for at ikke Lucifer selv skal med all sin Konst skille jer ad.

Henrich. Ick gratuleere ock die Heerschap.

Philemon. Jeg takker; men hør, Baadsmand! hvor skede den U-lykke?

Henrich. Ick ben geen Boetsman, myn Heer! ick ben maer Matroes. Die Ongeluk is geschien int Cattegat, en ick kan versekern, dat die Schipper geen Schuld daraen hadde, denn uit de korte Tyt, ick met hem gevaeren hebbe, kan ick tuygen, dat Schipper Adrian was een van die vermaersten Schippers, ick oyt gedient hebb.

Jeronymus. Hvad er det? Min Skipper heder ikke Adrian, min Skipper hedte Cornelius Jansen.

Henrich. Neen myn Heer! Carnelis Jansen is die Schipper van myn Heer Jeronymus; maer Schipper Adrian voerte het verloerne Scheep, dat dese Heerschap toegehoert heft.

Jeronimus. Hvem er jer Herskab da?

Henrich. Dat is immers myn Herr. Ick ben immers int Huys van Claes Petersen.

---

35. immers] jo.

Jeronymus. Ach Himmel! hvad hører jeg? Claus Pedersen er min Naboe, og jeg er Jeronymus.

Henrich. Is dat mooglick? Ick ben hier niet bekant, ick hebb nae myn Heer Claes Petersen gevraegt, en sy hebben dit Huys getoont; maer indien myn Heer Jeronymus is, so gratuleere ick, denn syn Scheep legt op die Reede.

Jeronymus. Ach er det sandt, som I fortæller, da giør I mig nu ligesaa glad, som I har bedrøvet mig tilforn.

Henrich. Ja myn Heer! dat was een Abuys. Adieus!

Jeronymus. See der, Cammerat! har I en Ducat, hvorvel I har giort mig saa bedrøvet.

Henrich. Ick danck jow, myn Heer! [Gaaer.]

Rosiflengius. Ach velædle Hr. Jeronymus samt velbaarne Frue! I skal ikke kunde troe, hvilken Glæde det var for mig at høre denne Vildfarelse.

Magdelone. Er vi nu velædle og velbaarne? For nyeligen vare vi Carnailler og Staadere.

Pernille. Ach gid du faae en U=lykke, din Øyenskalk!

Jeronymus. Bilder I jer ind, at vi endnu ikke kiender jer?

Rosifleng. Min Herre = =

Jeronymus. Bliv fra mig, dit Skarn!

Rosifleng. Naadige Frue = =

Magdelone. Bort, falske Blakke!

Rosifleng. Dydædle Jomfrue = =

Leonora. Kom mig ikke nær, du Forrædder!

Rosifleng. Mademoiselle Pernille = =

Pernille. Bliv fra mig, du Abecee=Bræt! Hænderne sidde løse paa mig.

Rosifleng. Min Hr. Philemon! hør mig dog.

Philemon. Jeg glæder mig ved at jer Ondskab er bleven aabenbaret, baade for min Skyld og for andre got Folk, som derudover vil tage sig vare for jer. Fort

---

11. Abuys] Feiltagelse.

paa Døren! Leander tar ham ved Armen, og Pernille spænder ham ud for Rumpen.

Scen. 7.

Jeronymus. Magdelone. Leander. Philemon. Leonora. Pernille.

Jeronymus. Dette var en særdeles Hendelse, som tog Taagen fra mine Øyne.

Magdelone. Forlad os, kiære Svigersøn! Den Foragt, vi har kast paa ham tilforn, reyser sig alleene af Vildfarelse, som denne slemme Mands Skinhellighed har bragt os udi.

Philemon. Jeg forlader jer dette af mit Hierte.

Pernille. Ach det lykkelige Skibbrud!

Philemon. Ja det var sær lykkelig for mig.

Jeronimus. Det var lykkelig for os alle.

Pernille. Ach Herre! det giør mig saa ont, at jeg ikke fik ham knuset, før han gik.

Jeronymus. Han er nok slagen.

Pernille. Jeg vilde gierne prygle ham, saa at der skulde gaae Bryllups-Vers baade for og bag fra ham.

Jeronymus. Jeg skal stræbe at giøre den Historie overalt bekient, at alle kand see hvad de Folk mene med deres Skrifter, og at de, som de udi Hiertet foragte, dem løfte de meest op i Skyerne for at vinde noget dermed.

Pernille. Jeg veed, at han har talet med Haanhed om Fruen paa hendes Bag, da han dog udi sine Lykønsknings-Vers har afmalet hende som en Gudinde. Jeg har sagt Fruen det; men hun har holdt det for Ondskab.

Magdelone. Det er sandt nok, Pernille! Jeg er falden udi den samme Skrøbelighed, som mange andre, der elske dem, som hykle og besmykke deres Udyder. Men jeg har af denne Historie lært, hvad det er for Slags Folk. Kom, kiære Svigersøn! lad os gaae ind og beramme Brylluppet. I maa herefter sige mig mine Feyl, og jeg vil takke jer derfor.

Philemon. Vi har alle Feyl, jeg ikke mindre end

hun. Naar jeg hører de Feyl afmale, som jeg er behæftet med, bør jeg, i Steden for at ophidses mod dem, der straffer mine Lyder, søge at rette dem; thi det er den største Hevn, man bør tage.

Jeronymus. Kommer, Børn! lader os gaae ind.

Pernille. Ach det lykkelige Skibbrud!

Scen. 8.

Rosifleng. Gottfred.

Rosifleng. Hvad synes dig om alt dette, Gottofrede? Qvid tibi videtur?

Gottfred. Det var en forbandet Historie, Herre! Jeg er bleven gandske fortumlet i mit Hoved derover.

Rosifleng. Du skalt see hvad jeg vil giøre inden Aften for at hevne mig over dem.

Gottfred. Herren vil maaskee hegle Philemon igiennem i et Vers?

Rosifleng. Ney jeg skal sette alle mine Venner og alle hans Fiender i Gevær mod ham.

Flectere si neqveo superos, Acheronta movebo.

Jeg veed, at mange got Folk, som han har ilde afmalet udi sine Vers og andre Skrifter, skal med Fornøyelse tiene mig derudi.

Gottfred. Vil Magisteren da lade ham prygle af dem?

Rosifleng. Ney jeg skal lade ham gribe og actionere af dem for hans Skandskrifter.

Gottfred. Men om de ikke kand bevise ham det over?

Rosiflengius. Ey, gerræ, gerræ! Han tilstaaer sine Skrifter; hele Stænder, hele Faculteter og Laug ere derudi bleven angreben, samt adskillige Folk i sær. Bliv du her paa Luur, og giv Agt paa hvor han gaaer hen. Jeg vil imidlertiid hen at giøre nogle Anstalter.

---

31. i sær] særskilt, personligt.

Scen. 9.

Gottfred. Henrich.

Gottfred. Jeg var tilfreds, at min Herre og jeg var vel hængt, saa var en Ende derpaa; thi jeg frygter for at naar han rører meget ved Philemon, blir hans egne Historier aabenbaret. Men der seer jeg den Dreng, som jeg talede nys med.

Henrich. Det er uden Tvil Magisterens Tiener. Jeg maa hen og høre, hvordan hans Herre er tilmode over denne Historie. Serviteur! Skal vi mødes her igien? Du seer ikke saa fornøyet ud som tilforn; hvad er Aarsag dertil?

Gottfred. Du seer heller ikke saa bedrøvet ud som tilforn; hvad kand være Aarsag dertil?

Henrich. Det er sandt; thi jeg har havt lutter gode Tidender, siden jeg talede med dig.

Gottfred. Og jeg lutter onde Tidender.

Henrich. Har maaskee Hyppocrene Kilde faaet hardt Liv, at den ikke vil springe meer for din Herre? Er Stien til Parnassus gaaet i Stykker for ham, eller er een af de ni Musæ død, som hialp ham at giøre Vers?

Gottfred. Jeg var tilfreds, at Hyppocrene Kilde var forvandlet til en Rendesteen, Parnassus til Bloksbierg, og de 9 Musæ havde dem 9 betændte Syger.

Henrich. Hillemænt, hvor vreed est du! Men hvad Ont er hendet din Herre? Han skal jo holde Bryllup i een af disse Dage med en fornemme riig Mands Datter.

Gottfred. Ney det blir intet af.

Henrich. Har han da fundet noget hos hende, som ikke er rigtigt?

Gottfred. Ney Sagen er denne: For en Times Tiid kommer en Matros = = = Gid han faae en U=lykke, den Hund!

---

20. Stien] Stigen. — 25. havde dem 9 betændte Syger] havde sig ni Betændelsestilfælde.

Henrich. Ey, band ham ikke saa. Hvad giorde den Matros?

Gottfred. Den Rakkerknegt kommer og bringer Hr. Jeronymus Tidender, at hans Skib var bleven.

Henrich. Var det ikke saa?

Gottfred. Ney den Fæhund gik feyl, og tog Hr. Jeronymi Huus for et andet.

Henrich. Naar det ikke var sandt, saa var Historien ude.

Gottfred. Ney nu skal du faae at høre: Da min Herre fornam denne U-lykke, holdt han ikke raadeligt at besvogre sig med et Huus, som var geraadet udi Armod. Derudover opvaktes hidsig Disput mellem Hr. Jeronimus og min Herre. Men da man examinerede Matrosen lidt meer, fik man at høre, at der var Vildfarelse. Hvorudover min Herre strax vilde sadle om igien; men han blev af Jomfruens Broder stødt med Foragt paa Døren. Ach den rakkerhundske Matros! Hielp mig, Kammerat! at bande det Best.

Henrich. Fy fy, band ikke din Næste saaledes.

Gottfred. Han er Fanden ikke min Næste, han er en Hollænder.

Henrich. Du siger jo selv, at Karlen giorde det af Vildfarelse.

Gottfred. Ja det er sandt; men den Vildfarelse kostede os vor Velfærd. Men om Philemon vinder noget dermed, vil Tiden lære; jeg haaber, at han inden 2 Timer kommer til at sidde sluttet med Hænder og Fødder.

Henrich. Hvi saa?

Gottfred. Jo min Herre er hen og setter alle hans Fiender i Gevær. Jeg staaer derfor efter min Herres Ordre her paa Luur, for at see, hvor samme Philemon tar hen, naar han gaaer herfra.

Henrich. Og jeg er Philemons Tienere, her imellem os at sige, som gaaer ind og varer ham ad, at her gaaer saadan Spion her udenfor. Vil du behage at bie et lidet Korn, saa skal vi strax have den Ære at

tractere dig efter din Stand og banke Støven af dine Klæder.

Gottfred. Er det saa, da gid Pokker bie længer.

Løber sin Gang. Henrich banker paa.

Scen. 10.

Henrich. Pernille. Leonora. Philemon.

Henrich. Er her ingen anden end I? Nu, har jeg ikke spillet min Rulle vel?

Philemon. Du har spillet den som en stor Mester.

Pernille. Naar Sagerne skal gaae vel, saa skal Fruentimmeret opspinde og Mandfolk sette i Verk; Fruentimmeret maa giøre Hiulene til Vognen, og Mandfolk maa være Hestene, der skal trække den fort.

Henrich. Dersom en anden talede saaledes, Pernille! blev jeg vreed. Du skal nok see, at en Hest kunde sette i Verk saadan Intrigue, og det paa Hollandsk.

Pernille. Ey, Henrich! jeg taler kun af Galskab. Du har min Troe giort et Mester-Stykke.

Philemon. I har begge to giort saaledes, at I herligen skal belønnes.

Pernille. Men hvor har du lært Hollandsk?

Henrich. Jeg kand saa meget, som du ikke veedst; naar vi blir gift sammen, skal jeg nok vise dig meer.

Philemon. Nu kand vi ved denne Leylighed vise mine Svíger-Forældre de skammelige Vers, som du har practiseret dig til.

Henrich. Det er min Invention. Men vi staaer her og fører Snak, da her dog er meget andet at tænke paa.

Philemon. Hvad er det?

Henrich. Nu hørte jeg af Magisterens Tiener, at hans Herre arbeyder paa at bringe Monsieur udi stor U-lykke, sette alle hans Fiender ud at føre Beskyldninger imod ham; saa at inden han veed et Ord deraf, er han i Arrest.

Leonora. Ach min hierte Philemon! saa er det best, at I skiuler jer, til Stormen er forbi.

Philemon. Det være langt fra; jeg har [for] god Samvittighed, at jeg skulde skiule mig. Ney jeg haaber, at de Garn, han setter for mig, skal han selv blive indviklet udi, og at derved saavel min Uskyldighed som hans Skielmstykker skal blive Øvrigheden bekiendt. Lader os kun gaae ind og vise mine Svigerforældre Versene. De gaaer alle ind.

ACTUS V.

Scen. 1.

En Dommer ved et Bord med **en Skriver. Rosiflengius.**

Rosifleng. Gunstige Hr. Dommer! jeg kommer her for ydmygst at begiære Ret over en Skribent ved Navn Philemon, der lang Tiid ved forgiftige Skrifter har søgt at fortale got Folk og sette Klik paa deres ærlige Navn og Rygte. Og saasom intet udi en christen Stad mere bør hemmes end saadan Formastelse, saa haaber jeg, at han derfor tilbørlig blir straffet, andre dislige Bagtalere og giftige Mennesker til Skræk og Exempel.

Dommeren. Trøster I jer til at overbevise ham saadant?

Rosifleng. Ja gunstige Hr. Dommer! Han gaaer selv ikke fra sine Skrifter, og jeg har adskillige brave Folk af begge Kiøn ved Haanden, som finder sig derover høyligen besværgede, og har ombedet mig paa deres Vegne at formere ham denne Proces.

Dommeren. Vi maa examinere hver af dem i sær. Men lad Personen, som beskyldes, først komme ind.

Scen. 2.

Philemon kommer ind med en Vagt. [**De andre.**]

Dommeren. Hør, tilstaaer I det, som I beskyldes for, at have giort giftige Skandskrifter og sat Klik paa ærlige og brave Folkes Navn og Rygte?

Philemon. Ingenlunde, Hr. Dommer! Jeg tilstaaer at have giort adskillige moralske Skrifter saavel paa Vers som paa løs Stiil, hvorudi jeg har afmalet Laster og Lyder med rette Farve. Men at jeg har skrevet om nogen i sær, skal ingen kunde overbevise mig. At onde og daarlige Mennesker tar sig saadant til, og at slige Skrifter blir udtydet paa een og anden, det kand ingen, der moraliserer paa den uskyldigste Maade, forekomme; thi naar man skyder i Fleng, maa man endelig ramme nogen.

Rosiflengius. Gunstige Hr. Dommere! her er adskillige brave Folk udenfore, som kand bevise, at mine Beskyldninger ere sandfærdige, og som med grædende Taare forlanger Bod derfor.

Dommeren. Lad enhver af dem i sær komme ind.

Scen. 3.

En ung Cavallier. De andre.

Dommeren. Har han noget at besværge sig over denne Person, som her staaer?

Cavallier. Ovis pardi si fait, c'est un fripon. Je suis un honnet homme, Monsieur Senateur!

Dommeren. Kand I ikke tale jer Moers-Maal?

Cavallier. Non pardi non fait. Jeg har gewesen to hele Jahr dans Paris.

Dommeren. Blir dog ved eet Sprog i det ringeste, og bland ikke saa mange sammen; thi vil I agere jer Sag, saa maa I agere tydelig for Retten, at man kand forstaae jer, thi det er ikke Børne-Leeg at lade arre-

stere en Mand og beskylde ham. Her vil grundelige og tydelige Beviisligheder til.

Medens Dommeren taler, tar Cavallieren et Speyl af Lommen, som han setter sin Peruqve i Lave efter.

Dommeren. Hvorudi bestaaer jere Beskyldninger?

Cavallier. Plait il?

Dommeren. Kand han ikke tale Dansk?

Philemon. Jeg veed min Troe ikke; thi jeg har aldrig seet ham før.

Rosifleng. Jo gunstige Hr. Dommer! han taler temmelig got Dansk; thi det er en Borger-Søn her af Byen.

Dommeren. Er han en Borger-Søn her af Byen, saa veed jeg, at han maa kunde tale Dansk.

Cavallier. Je ne suis pas Borger-Søn, je suis un fort honnette homme.

Dommeren. Hvad er hans Navn, Monsieur?

Cavallier. François Marteau à votre tres humble service.

Dommeren. Det, kand jeg tænke, er Frands Hammer. Siig I mig da, Hr. Magister! hvorudi hans Beskyldinger bestaaer.

Rosifleng. Den Anklagede giorde nyelig et latinsk Carmen eller Vers med den Titul: Han gik en Nar til Rom, og kom en Nar tilbage igien; hvorudi han skammelig prostituerer denne unge Person.

Cavallier settende sine Fødder i Lave. Je craserai pardi son tete.

Dommeren. Nævner han ham da ved Navn?

Rosifleng. Ney det giør han ikke; men han afmaler ham med saadan livagtig Farve, at alle Mennesker kand tage og føle paa, det er denne Person.

Cavallier. Ce bougre là!

Rosifleng. Hvad den unge Herre derudover har maattet lide udi Selskabe, er ikke at beskrive. Han er bleven saa railleret, at han nogle Gange har maat gaaet ud for Haanden derover.

Cavallier. Ovis pardi si fait.

Dommeren til Philemon. Hør, det er en skammelig

Gierning, I har giort, som I bør exemplariter straffes for. Og I Monſ. Marteau! vær saa god at trine lidt til Side. I skal faae Satisfaction.

Cavallier. A l' honneur de vous revoir, Monsieur Senateur! Gaaer syngende ud.

Scen. 4.

En Skiærsliber. De andre.

Dommeren. Har I ogsaa noget at klage over denne Mand?

Skiærsliberen. Ja Herre! han har prostitueret mig i høyeste Grad. Jeg er kun en Skiærsliber; men jeg burde være andet, thi jeg forstaaer mine Politica og min Juram trods nogen Minister her i Landet. Mine Kammerader kand vidne med mig, at fast aldrig noget skeer i politiske Sager over hele Europa, uden jeg jo siger dem det forud, og dog skal saadan Karl understaae sig = = =

Dommeren. Men efterdi I har slige store Fundamenter udi Politicis, saa vilde jeg gierne vide jer Mening, om i holder for, at Tyrken skulde indvikle sig udi Kriig for Persiens Skyld?

Skiærsliberen. Ney saa min Siæl giør den Tyrkiske Keyser ikke, og om han giør det, forstaaer han ikke sin Interesse.

Dommeren. Jeg takker for god Underretning. Men hvorudi bestaaer de Beskyldninger, I har mod denne Mand?

Skiærsliberen. Han har nyelig giort en Bog, kaldet Politicus i sin egen Indbildning, hvorudi han paa en ret haanlig Maade har igiennemgaaet mig; thi skiønt han nævner mig ikke ved Navn, kand dog alle tage og føle paa at han ingen anden mener end mig.

Dommeren. Det er got, min Ven! Vær saa god at gaae til Side. Han skal blive straffet.

Skiærsliberen. Jeg takker, Hr. Dommer! Kand

jeg tiene ham med et got Raad, har han at befale over mig.

Dommeren. Serviteur!

Scen. 5.

En Pige. De andre.

Dommeren. Hør, mit Barn! hvorfor beskylder I denne Mand?

Pigen grædende. Gunstige Hr. Dommer! jeg kand ikke tænke paa den Tort, han har giort mig, uden mit Hierte er færdig at briste.

Dommeren. Giv jer tilfreds, mit Barn! Er jer skeet U-ret, saa skal I nok faae Satisfaction.

Pigen. Ak ak, mit Sind er saa nedslagen derover, at = = Dog naar jeg eftertænker det ret, er det kun at foragte og lee af. Den Karl tænker at narre andre, men narrer sig meest selv. Ha ha ha! Om Forladelse, Hr. Dommer! at jeg leer for Retten. Jeg kand min Troe ikke bare mig for Latter, naar jeg tænker derpaa. Men han bør dog straffes, ikke for min Skyld, thi jeg legger saadant ikke paa Hiertet, men at han ikke skal giøre det mod andre. Thi det er skammeligt at handle saaledes mod got Folk og underkaste dem alles Raillerie. Eens Navn og Rygte er det kostbareste Klenodie, man har i Verden; thi Hyler igien. naar det er borte, maa man ogsaa tage mit Liv bort.

Dommeren. Hvad Ont har han da giort hende, Jomfrue?

Pigen. Han har giort [et] Vers, kaldet femten Sind hver Time.

Dommeren. Er det da hendes Caractere?

Pigen. Ney det skal han have løyet; men Folk forsikrer mig om at det er sigtet alleene paa mig. Ach Hr. Dommer! jeg beder om Ret.

Dommeren. Jeg har alt nok, mit Barn! Gak kun til Side; hun skal faae Ret.

Hun gaaer bort, og kommer tilbage igien.

[Pigen.] Dog, Hr. Dommer! jeg har betænkt mig, jeg vil lade mine Prætentioner fare; thi det nytter mig intet, at han blir straffet.

Dommeren. Ja ja, mit Barn! hvis I lader jere Prætentioner fare, saa falder den Sag.

Hun gaaer bort, og kommer igien.

[Pigen.] Ach ney, Hr. Dommer! jeg beder med grædende Taare, at han maa exemplariter straffes.

Dommeren. Got got, som hende synes. [Hun gaaer.] Er der flere?

Scen. 6.

En Skolemester. De andre.

Dommeren. Hvad har han at klage, Monsieur?

Skolemesteren. Jeg er ingen Monsieur. Jeg er uværdig Ungdommens aandelige Foster-Fader her i Byen, ja alter Pater eller anden Fader.

Dommeren. Det forstaaer jeg ikke.

Skolemesteren. Det er at sige significantius, jeg er uværdig Ludimagister eller Skolemester her i Staden.

Dommeren. Hvad er hans Navn?

Skolemesteren. Man kalder mig Johannem Petri Michaelidem Crocisoranum.

Dommeren. Det er et meget lærd Navn. Men hvorfore beskylder I denne Mand?

Skolemesteren. Han har giort et heslig Skandskrift over mig, id qvod lippis & tonsoribus notum est, og det sub titulo den lærde Nar.

Dommeren. Er I da saadan lærd Nar, Monsieur?

Skolemesteren. Jeg beder ydmygst, at Eders Prudentz eller Velviished ikke kalder mig Monsør, men heller kalder mig dominatio vestra, hvilken Titul er adoptered in Republica literaria.

Dommeren. Hiertelig gierne.

Skolemesteren. Om Eders Prudentz ikke vil tage det ilde op, saa vil jeg erindre en Ting, som han maa skee ikke selv veed, men kand være ham til stor Præjudicatz.

Dommeren. Hvad er det?

Skolemesteren. I Steden for at sige hiertelig gierne bør han at sige hierteligen gierne; thi hiertelig er et Adjectivum og hierteligen et Adverbium. Jeg beder ydmygst, at Eders Prudentz ikke tar ilde op, at jeg paa Grammaticæ Vegne giør denne Erindring.

Dommeren. Vær saa god og formeld min ydmygste Respect til Grammatica, og siig, at jeg er hendes skyldigste Tienner. Hvad jer Sag ellers er angaaende, da har jeg alt nok.

Skolemesteren. Jeg har ellers dette at legge til, at Autor udi sit Skrift har nævnt mig ved Navn, nemlig Johannes.

Dommeren. Har han ogsaa brugt jer Til-Navn?

Skolemesteren. Ney.

Dommeren. Ja ja, I skal faae Ret.

[Skolemesteren gaaer.]

Scen. 7.

To Piger. De andre.

Dommeren. Har I ogsaa at klage over denne Mand, I gode Jomfruer?

[Pigerne.] Begge paa eengang. Ja gunstige Hr. Dommer! han har giort os stor U-ret, da vi dog aldrig har forskyldt noget Ont af ham. Vi beder ydmygst, at han maa straffes tilbørlig derfor.

Dommeren. Een af jer maa tale først alleene; thi jeg kand ellers ikke forstaae jer. De repeterer begge det samme. Ey, hvad er dog dette? Tal I først, mit Barn! Hvorudi bestaaer den U-ret, han har giort jer?

[Pigerne.] De taler begge. Han giorde forgangen Maaned en Comoedie over os, hvorved vi ere blevne prostituered over den hele Bye. Samme Comoedie kaldes Sangklokkerne eller de svatzige Søstre, og = =

33. Sangklokkerne] Sangklokkerne var et Klokkespil, som dengang fandtes i Helliggeistes Kirke, og som for Betaling blev sat i Gang ved Bryllupper og Begravelser.

1. Pige. Ey, lad mig tale, Søster!

2. Pige. Jeg kand jo sige det saavel som du.

Dommeren. Jeg befaler een af jer at tie. Hvo af jer er ældst?

1. Pige. Jeg er ældst.

Dommeren. Saa tal I da alleene.

1. Pige. Han giorde forgangen Maaned en Comoedie udi een Act over os, kaldet Sangklokkerne eller de svatzige Søstre, hvorved vi ere komne i alle Folkes Munde.

Dommeren. Var den dog kun i een Act? Men hvoraf beviser I, at samme Comoedie er giort om jer?

[Pigerne.] De taler begge igien. Jo Hr. Dommer! vi kand tage og føle paa, Comoedien er giort om os. Vi vil byde os til at giøre vor Eed derpaa. Adskillige gode Venner ere ogsaa komne til os, og har forsikkret os om at den alleene var sigtet paa os, nemlig paa mig og min Søster, som dog aldrig har givet ham ringeste Anledning til at giøre saadan Skandskrift over os. Vi beder derfor ydmygst, gunstige Hr. Dommer! at vi maa blive hevnet; thi dersom den Karls Ondskab ikke blir hemmet, kand intet ærligt Menneske begaae sig meer.

Dommeren holder imidlertiid for Ørene, og siger: Nok nok, I gode Jomfruer! jeg har fattet Sagen. I skal faae Ret; gaaer kun ud igien. [Pigerne gaae.]

Dommeren. Er der endnu flere?

Skriveren Ja der er endnu 2 a 3 andre.

Dommeren. Lad dem komme ind.

Scen. 8.

En Frue med **en palted Page,** som holder Svantzen. **[De andre.]**

Dommeren. Hvad har hun at klage, Madame?

Fruen. Jeg er af alt for høy Extraction for at hede Madame, Hr. Dommer! Christoffer!

Pagen. Naadige Frue! Hvad befaler naadige Frue?

Fruen. Intet, Christoffer! Jeg vilde kun vide, om du var tilstæde.

Dommeren. Hvad har da naadige Frue at klage?

Fruen. Hr. Dommer! jeg vil have denne Karl straffet.

Dommeren. Jeg maa først høre hvad han har giort.

Fruen. Monsieur! jeg troer ikke, han forlanger, at en Frue af min Stand og mine Qvaliteter skal gaae i Rette med saadan Karl. Det er ma foi alt for nedrig for mig. Jeg kommer her ikke for at agere en Sag, thi Lov og Ret er kun for gemene Folk; men ikkun for at lade dem vide, at jeg vil have ham straffet.

Dommeren. Det gaaer ikke an, naadige Frue! Souveraine Konger og Førster lader selv deres Sager komme for Retten.

Fruen. Hr. Magister! fortæller I da Sagen. Det staaer mig ikke an.

Rosifleng. Gunstige Hr. Dommer! denne velbaarne Frue, skiønt hun besidder alle de Dyder, som nogen velbaaren Siæl af Jove ter optimo maximo (at jeg skal tale poetice) kand ønske; skiønt hun er saa ydmyg, at hun ofte med egne velbaarne Hænder har imodtaget mine ingenii foetus, og med et lidet, velbaaren Nik har givet tilkiende, at hun ikke foragter en ringe Parnassi Søn: saa har dog dette onde Menneske understaaet sig at giøre et skammelig Vers over hende, som han har kaldet Fattigdom og Hoffart, hvorudi han paa en dristig og uforskammet Maade har søgt at tilskrive hendes Velbaarenhed adskillige Udyder. Han vil vel sige til sin Undskyldning, at han ikke har brugt hendes Navn; men det opdigtede Navn Rosimunda, som begynder af samme Bogstav som Fruens Navn, gir udtrykkelig tilkiende, at Verset er alleene sigtet paa hende.

Dommeren. Jeg har alt nok; hun skal faae Ret.

Jeg recommenderer mig udi velbaarne Frues Bevaagenhed.

Fruen. Om jeg kand tiene Hr. Dommer udi noget, kand han kun tale mig frit til. [Gaaer.]

Dommeren. Er der endnu flere?

Skriveren. Ja her er endnu en Officerer.

Dommeren. Lad ham komme ind.

Scen. 9.

Officeren. De andre.

Officeren. Potz Slapperment, man soll ein halb Stund stehen, ehr man Audientz kriegen kan. Til Skriveren. Seyd ihr der Richter?

Skriveren skielvende. Ney strenge Herre! Der sidder han.

Officeren. Gut. Hr. Richter! ich will den Kerl aufgehenkt haben. Du elemenske Kerl! kennest du mich nicht? Weist du nicht, welcher Mann ich bin? Weist du nicht, daß ich 32 Bataillons gewonnen habe? Ich will ihm gleich aufgehenkt haben, Hr. Richter!

Dommeren. Det kand ikke skee uden foregaaende Beskyldninger og Beviis.

Officier. Was Klagen, was Beweis? Was habe ich mit dat Blachscheißeri zu thuen? Tete bleu, ich bin ein Kerl für mein Hut. Tar paa sin Kaarde. Sehet man hier? Das soll mir Recht vorschaffen, wenn ihr nicht wollet. Skriveren kryber under Bordet.

Dommeren. Min Herre! gaaer jer Sag an med Sagtmodighed. Er Personen skyldig, saa skal han tilbørlig blive straffet. Hvori har han forgrebet sig?

Officeren. Er soll ein Vers über mich gemacht, worin er mich als ein Großsprecher soll abgemahlt haben; ich habe es selbst nicht gesehen, andere aber haben mirs gesagt.

Rosiflengh. Ja Hr. Dommer! det er sandt, han

har giort et Vers over en Praler, som alle Folk sige sigter paa denne Herre, hvorvel under et opdigtet Navn, nemlig Theodorus.

Dommeren. Got jeg har alt nok. Vil min Herre have Taalmodighed et Øyeblik, medens jeg betænker mig paa Dommen.

Officeren. Gut gut, ein Viertelstund will ich warten, aber længer nicht. [Gaaer.]

Dommeren. Hvor blev Skriveren af?

Skriveren krybende frem. Der faldt en Pen ned, som jeg leedte efter under Bordet.

Dommeren. I tabte vist ogsaa jer Hierte, som I maaskee kand finde i jere Buxer, om I leder. Men I Monsieur, som er saa haardt beskyldt, har I noget at svare til disse Beskyldninger?

Philemon. Ney aldeles intet, Hr. Dommer! Jeg tilstaaer alt hvad jeg er beskyldt for, og underkaster det Hr. Dommers Skiønsomhed. Denne gode Magister, som er min Anklager, og jeg skriver daglig Vers. Jeg laster, og han roser alting. Hr. Dommer har hørt hvad Slags Vers jeg giør. Her offererer jeg tvende af hans Façon. Det ene er et Bryllups-Vers til en bekiendt almindelig Skiøge, det andet et Begravelse-Vers over en Hund.

Dommeren læser Versene. Jeg seer intet Ont udi disse Vers; thi at roese en Skiøge er at skiule hendes Feyl med Kierligheds Kaabe, og alt saadant er Tegn til Medlidenhed og got Gemyt.

Jeronimus, som kommer ind med sin Datter i Begyndelsen af denne Act. Ach Hr. Dommer! favoriserer ikke den slemme Mand. Han har ladet see saa stor Falskhed mod mig, som ikke er at beskrive.

Dommeren. Det er noget, Hr. Jeronimus! som ikke kommer denne Sag ved. Jeg siger kun, at disse Vers kommer Autor ikke til Last. Det er jo hans Vers, Hr. Magister?

Rosiflengius. Ja det er, gunstige Hr. Dommer!

Dommeren. Got. Lad nu alle Anklagerne komme ind at høre paa Dommen.

Rosiflengtil Jeronimus. Nu skal J see, hvor smukt jer Svigersøn skal blive hængt, inden Soel gaaer ned.

Jeronimus. Ach ach!

Scen. 10.

Anklagerne kommer ind. [De andre.]

Dommeren retyser sig og holder saadan Tale: Det, som holder Verden nogenledes i Balance, er saadane Folk som disse stridige Personer. Een mager det saa, at Verden ikke blir verre, en anden, at den aldrig blir bedre. Hvis Satyrici ikke vare til, der igiennemheglede Feyl og Lyder, ginge faa Mennesker Dydens Vey. Og hvis Hyklere ikke vare til, der bestyrke og authorisere Synder, forlode faa Mennesker Dydens Vey. Jeg har læset alle Monsieur Philemons Skrifter og derudi fundet Laster og Feyl afmalet under opdigtede Navne. Han nægter selv at have sigtet paa nogen, og hans Anklagere kand ikke bevise ham andet over. Jeg dømmer eder derfor, Monsieur Philemon! gandske fri for deres Beskyldninger. Og J Herrer Anklagere, som ved eders Conduite her for Retten har viset, at hvis ingen Skrifter vare giorte til jer Forhaanelse, saa burte der giøres: gaaer hiem, og i Steden for at formere got Folk Proces, søger at rette de Feyl, som vanskaber jer saa meget. Og J Mag. Rosiflengius, som for Penge bruger eders Pen til at rose Laster og Udyder: eftersom ingen Straf er dictered udi menneskelige Love for Hyklere og Øyenskalke, da de dog ere de skadeligste Mennesker i en Republiqve, saa lader vi jer gaae for den, J er; dog paa det J ikke skal gandske rose jer af Legen, byder vi, at J skal gaae hiem med den Spanske Kappe igiennem de største Gader.

---

27. Republiqve] Stat. — 30. den Spanske Kappe] Dette Redskab var en stor Træspand med et Hul i Bunden, hvilken Spand blev sat omvendt paa Delinqventens Skuldre, saa hans Hoved ragede frem.

Rosiflen g. Ach Hr. Dommer! jeg er legitime promotus Magister.

Dommeren. Dommen er afsagt. Iſører ham Kappen.

Rosifleng iføres den Spanske Kappe, og blir forfuldt af Smaa og Store ud af Theatro.

Jeronimus. Jeg takker Hr. Dommer for en naadig Dom, og beder ydmygst, at han vil giøre mig den Ære at komme til min Datters Bryllup, som skal holdes med denne Person.

Dommeren. Jeg takker skyldigst, det skal skee.

---

denne Liebenbergske Text har undertegnede Firma erhvervet Ejendomsretten, og paa vort Forlag er udkommet en smuk Udgave i 3 Bind og en stereotyperet Etbindsudgave i flere Oplag, ligesom samme Text med vort Samtykke er benyttet i den af Hr. H. Tegner illustrerede Pragtudgave. Men endnu foreligger ikke hver Komedie trykt for sig, hvilket Tiden synes at gjøre Krav paa, hvorfor det er Hensigten med nærværende Udgave, smukt og tydelig udstyret i Oktavformat, med Illustrationer af W. Marstrand og V. Rosenstand, at levere de enkelte Komedier til en saa billig Pris, at de maa kunne være overkommelige for Enhver.

